İŞÇİDEN DOKTORA...
SANATÇIDAN YAZARA...
ÖĞRENCİDEN MEMURA KADAR..

Politika'da kadın

Kadınlarımız, 1 Mayıs Alanında...

Kadınlarımız... Evlat acısını hergün yaşayan analarımız... filiz gibi genç kızlarımız... Grevci eşleri, işçi eşleri... Ve işçi kadınlarımız, kızlarımız, üretimi ellerinde tutanlar...

Eşlerimiz, bacılarımız, analarımız... Kadınlarımız 1 Mayıs'larda hep ön saflarda oldular.

Ve dökülen bunca kana, bunca yıldırma çabalarına rağmen 1 Mayıs 1978 öncesinde öğretmeninden işçisine, memurundan öğrencisine, doktorundan sinema emekçisine, sanatçısına, ressamına, yazarına kadar, tüm kadınlarımız 1 Mayıs'ta, 1 Mayıs Alanında olacağız, diyorlardı. Sözlerini tuttular...

Mürüvvet Sarıbaş

(SENDİKACI)

«BİZ EMEKÇİ KADINLAR BİLİYORUZ Kİ FAŞİST TIRMANIŞI DURDURMANIN EN ETKİLİSİ TÜM ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN CEPHE BİRLİĞİNDEN GEÇMEKTEDİR.»

«1978 1 Mayısı'ı ülkemiz kadınları açısından büyük önem taşıyor. Bilindiği gibi faşist tırmanış gün geçtikçe artıyor. Evlatlarımızın, kardeşlerimizin, kocalarımızın ve hatta bizlerin can güvenliği kalmadı. Her faşist kurşunun her anı bizi vurmayacağını, çocuklarımızın okulunun veya kreşinin bombalanmayacağını bize kim söyleyebilir? İşte bu açıdan biz emekçi kadınlar biliyoruz ki faşist tırmanışı durdurmanın en etkilisi tüm ulusal demokratik güçlerin cephe birliğinden geçmektedir. Bu birliği sağlama ve istemlerimizi en geniş katmanlara duyurma açısından kitlesel eylemler günümüzde büyük önem taşıyor. Dünya işçi sınıfının birlik dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs aynı zamanda ekonomik ve demokratik taleplerimizi dile getirdiğimiz gündür.»

Hale Soygazi

(SİNEMA OYUNCUSU)

«Tüm dünya işçilerinin emperyalizme ve faşizme karşı sürdürdüğü mücadeleyi simgeleyen bir bayram günüdür 1 Mayıs. 1 Mayıs sömürü düzenine, hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına, emeğin sömürülmesine başkaldıran işçi sınıfının birlik ve dayanışma günüdür. Faşist güçlerin umutsuzluk içinde saldırıya geçtiği 1978 Türkiyesinde 1 Mayıs'ın anlamı daha da büyüktür. Tek bir soluk, sıkılmış tek bir yumruk halinde özgür bir dünya için savaşan güçler, kuvvetlerini yenilmezliklerini sergilemişlerdir. Katılmak görevdi, bunun için katıldım.»

Işıl Özgentürk

(YAZAR)

«UZUN SAVAŞIMLARIN SONUCU GERÇEK BİR BAYRAMI HAK EDECEĞİZ. İŞTE O GÜN SEVİNÇLE TÜRKÜLER SÖYLEYECEĞİZ. ÖLÜMÜN, ACILARIN OLMADIĞI TÜRKÜLER.»

«1 Mayıs deyince hep geçen yılı anımsıyorum. Ölümleri, kalabalığın çaresizliğini, sonra kucaklarına kucağa getirilen bir kız çocuğunun soru dolu, korku dolu yüzü... O, 1 Mayıs ölülerimiz hep anılacak. Belleklerden hiç silinmeyecek sanıyorum. Her yeni 1 Mayıslarda o ölüler yanımızda olacak. Görerek, yaşayarak, savaşarak hep yeni 1 Mayıslara doğru yol alacağız. Ve bir gün bir sevinçli bayram olarak kutlayacağız 1 Mayıs'ı. Uzun savaşımların sonucu gerçek bir bayramı bekledeceğiz, İşte o gün sevinçle türküler söyleyeceğiz. Ölümün, acıların olmadığı türküler.»

Nilüfer Ermiş

(RESSAM)

«DEMOKRASİ DÜŞMANI MİHRAKLARIN TUZAK TEHDİTLERİ, İŞÇİ SINIFIMIZIN BİLİNÇ BAYRAĞI HALİNE GELEN BU GÜNÜN AYNI COŞKU İLE YAŞATILMASINI ÖNLEYEMEMİŞTİR.»

«Tüm dünya işçi sınıfının ve emekçilerinin sevingesi olan 1 Mayıs, yarım asırlık bir yasaktan sonra insanlık dışı iğrenç bir katliama rağmen, Türkiye işçi sınıfının ve emekçilerinin 1 Mayıs Alanında dünya işçi sınıfıyla kucaklaştığı gün oldu. Ne halk içine salınmaya çalışılan korkular ne de insanlık ve demokrasi düşmanı mihrakların tuzak tehditleri, ilk kez kutlandığı günden bu yana, işçi sınıfımızın bilinç bayrağı haline gelen bu günün, aynı bilinç, aynı coşku ve aynı cesaretle yaşatılmasını önleyememişlerdir.»

Hidayet Yakutlu

(EV HİZMET İŞÇİSİ)

«NEDEN BU BAYRAMDAN KORKUYORLAR? ZENGİNLERDE SANKİ KAN GÖVDEYİ GÖTÜRECEKMİŞ GİBİ BİR TELAŞ. ASLINDA ÇALIŞANLARIN HEPSİ BU GÜNÜ BAYRAMLARI OLARAK KUTLAMALILAR.»

«1 Mayıs işçilerin bayramı. Neden bu bayramdan korkuyorlar? Zenginlerde sanki kan gövdeyi götürecekmiş gibi bir telaş. Aslında çalışanların hepsi bu günü bayramları olarak kutlamalılar. Öteki bayramlarda bizim gibi işçilerin tam bayram yapmasına pek imkân olmuyor. Ya çok para gerekli, ya da çalışıyoruz. 23 Nisan Çocuk Bayramı'ydı. Törene gidenler parası olanların çocuklarıydı. Bu bayram gerçekten bizim bayramımızsa kavga olmaz, düşmanlık olmaz. Çünkü biz çalışanlar, bizim olan bayramı kutlayacağız.»

Meral Taygun

(TİYATRO SANATÇISI)

«BİZLER BUGÜNÜN KADINLARI, ANALARI OLARAK ÜRETENLERİN EGEMEN OLDUĞU BİR DÜNYADAN BAŞKA NE BIRAKMAK İSTERDİK Kİ ÇOCUKLARIMIZA...»

«Bütün katliamlar, faili meçhul (!) cinayetler, bombalar, faşist saldırılar yıldırmıyor da kamçılıyor bizleri. Öfke... Kin... Evet, bunların hepsi var, ama kişisel değil bu, sınıfsal bir öfke, sınıfsal bir kin. Anlamaya yönelik bir öfke. Anlamak... Anladıkça daha ileri, daha ileri diyoruz.

«Anlamak, sevgilim» demiş Nazım, «o, bir mühiş bahtiyarlık, anlamak gideni ve gelmekte olanı.» Birşeyler geriliyor, başka birşey ilerlemekte. Dünya değişiyor, değişmekte. Faşizme karşı savaşıyoruz. Faşizm geriletilmektedir. Yok edilecektir.

Bizler, bu günün kadınları, anaları olarak üretenlerin egemen olduğu bir dünyadan başka ne bırakmak isterdik ki çocuklarımıza?

Geleceğin umumlarını ekmiş ve ekecek olan bizler için, yeşeren bu filizlere el uzatan her türlü faşist gücün karşısında olmak; 1 Mayısa, 1 Mayısları kutlamak, İşçi sınıfının yanında savaşmak en doğal görev ve hakkımızdır. 1 Mayısı bayramımızdır, ama savaşım günlerimizden de biridir şu anda.

1 Mayıs savaşım günümüz hepimize kutlu olsun.»

Sevil Özyalçın

(DOKTOR-İSTANBUL TABİB ODASI YÖNETİM KURULU ÜYESİ)

«BİZLER SAĞLIK EMEKÇİLERİ OLARAK FAŞİZME KARŞI SOMUT EYLEM PLATFORMUNDA BİRLEŞEREK 1 MAYIS 1978'DE DE ALANDA YERİMİZİ ALDIK.»

«Amerikan işçi sınıfının 8 saatlik iş günü için genel grev ilan ettiği yüzbinlerce İşçinin katılarak gösteriler düzenlediği 1 Mayıs 1886 günü burjuvazinin kanlı baskısına girişimleriyle sonlanmış ve işçi liderleri asılarak öldürülmüştür. Bu olaya karşı tüm dünyada giderek artan protesto nitelliğinde gösteriler sonunda 14-21 Temmuz 1889 tarihinde Paris'te toplanan bir kongre ile 1 Mayıs'ın dünya İşçilerinin birlik ve dayanışma günü olmasına karar verildi.

Sosyalist ve birçok kapitalist ülkelerde bu günün İşçi bayramı olarak kutlanmasına karşın ülkemizde 1 Mayıs İşçi bayramının kutlanması 53 yıldır engellenmiş ve ütelik «Bahar Bayramı» olarak kanıtlmaya çalışılmıştır. İlk kez 1976 yılında DİSK önderliğinde yüzbinlerin katıldığı kitle hareketi şeklinde kutlanan - Mayıs, 1977 yılında çok daha görkemli, disiplinli ve bilinçli bir eylieme dönüşmüştür. Bundan ürken burjuvazi ve onun eli kanlı katilleri bu coşkılı günün sonunda kana bulamışlar ve kitle kırımına girişmişlerdir. Faşist güçler şunu iyi bilmelidirler ki bu tür provokasyonlar ve cinayetler İşçi sınıfını ve emekçi halkımım yıldıramayacaktır. Bizler sağlık emekçileri olarak faşizme karşı somut eylem platformunda birleşerek tüm demokratik istemlerimizi dile getirmek için 1 Mayıs 1978'de de alanda yerimizi aldık.»

Gülümser Akbay

(TEKSTİL İŞÇİSİ)

«YÜREKLERDE SEVİNÇ, COŞKU. RENK RENK AL AL HER YAN İŞÇİ SINIFI GÜCÜNÜ BİR KEZ DAHA KANITLIYOR. BU GÜC KORKUTUYOR EMPERYALİZMİN UŞAĞI PATRONLARI»

«1976'da Türkiye İşçi sınıfı yıllardır kutlanamayan 1 Mayıs'ını tüm Dünya İşçileriyle birlikte aynı anda coşkuyla kutladı. O gün, daha bir güçlü, daha bir kararlı haykırdı: YAŞASIN TÜM DÜNYA EMEKÇİLERİNİN ULUSLARARASI BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMASI, YAŞASIN 1 MAYISLAR.

İşte o günün inancından, kararlılığından, gücünden korkanlar tuzak kurdular, 1977'nin 1 Mayısına. O gün daha bir görkemliydi alan, dar geliyordu 1 Mayıs Alanı kadınıyla erkeğiyle tüm İşçilere, emekçilere. Yüreklerde sevinç, coşku: renk renk, al al her yan. İşçi sınıfı gücünü bir kez daha kanıtlıyor. Bu güç korkutuyor emperyalizmin uşağı patronları. CIA larıyla, faşistleriyle, maocularıyla saldırıyorlar. Amaçları yıldırmak, vazgeçirmek, korkutmak. Oysa vazgeçmez İşçi sınıfı 1 MAYISLARDAN. Her zamankinden daha güçlü ve kararlıyız. Dolacağız 1 Mayıs Alanına, haykıracağız daha ileri belgilerimizi, yaşatacağız 1 Mayısları.

YAŞASIN TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI!

"TV'DE ÇOCUK PROGRAMLARI,, KONULU AÇIK OTURUM YAPILDI

ÖZGÜL ERTEN'İN YÖNETTİĞİ OTURUMA IŞIL ÖZGENTÜRK, ALİ TAYGUN, ÜLKÜ TAMER VE HALE DOĞRU KATILDI..

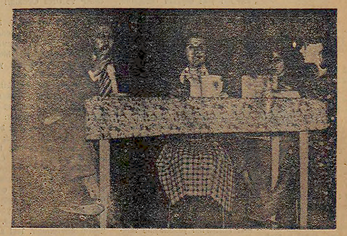

Birleşmiş Milletler 1979 yılını Uluslararası Çocuk Yılı olarak benimsedi ve dünyaya duyurdu. 1979 Dünya Çocuk Yılı'nın gerektirdiği biçimde tüm yurt coçuklarına duyurulması ve tüm yurt çocuklarına duyurulması ve tüm çocuklarımızın kutlamalara katılmasını sağlamak için demokratik örgütler Dünya Çocuk Yılı Çalışma Grubu bu yıldan hazırlıklarına başladı. Geçtiğimiz 23 Nisan Haftası Çocuk ve Sanat Haftası olarak belirlendi ve Şehir Tiyatrosu'ndaki emekçilerin, yazarların ve dışardan sanatçı dostların katkılarıyla çeşitli gösteriler yapıldı. 28 Nisan Çarşamba akşamı Fatih Şehir Tiyatrosu'nda halka açık Televizyondaki Çocuk Programları konulu bir açık oturum düzenlendi. Açık oturuma yazar Işıl Özgentürk, yazar ve Çocuk Dergisi yönetmeni Ülkü Tamer, Çocuk Tiyatrosu yönetmeni Ali Taygun, öğretmen Hale Doğru katıldı. Oturumu Avukat Özgül Erten yönetti.

Konuşmacılardan Işıl Özgentürk, genel olarak TV yayınlarındaki özellikle dışarıdan satın alınan dizilerin ne denli belli düşünce yapısını aktarmaya dönük olduğunu açıkladı. Toplumumuzun büyük sayıdaki insanlarını özellikle çocukları biçimlendiren bu dizilerin kapitalizmin en etkin yayın organı olduğunu vurguladı.

Yazar Ülkü Tamer, Çocuk Dergisi aracılığı ile ört bin çocuk üzerinde yapılan araştırmada en çok izlenen programların ilk üçünün çocuk dizisi dışındaki programlar olduğunu söyledi. Buna örnek olarak en iyi çocuk dizisi olarak belirlenen Heidi'nin dördüncü sırayı alabildiğini gösterdi.

Ali Taygun, bu gözlemin yerinde olduğunu, çünkü bu dizilerin gerçekte 6-10 yaş zekasına göre hazırlandığını söyledi. Taygun ayrıca Pinokyo türü dizileri TV'de yayınlatılarını engellenmesi gerektiğini de belirtti.

Öğretmen Hale Doğru da bu tür dizileri yayınlamanın özünde toplumsal suç olduğuna değindi.

Oturuma katılan dinleyicilerden konuşmak isteyenler konuşmacılarla aynı düşüncede olduklarını söylediler. Ayrıca ilköğretimdeki öğretmenlerin bilinç düzeyinin önneminin de vurgulanmasını istediler.

Bu arada çocuk dinleyicilerden düşüncelerl soruldu. Konuşan bir ilkokul öğrencisi çocuk dizilerinin korku ve acı verdiğini söyledi. Evrende İki Konu dizisinin ve çocuklar arasında yapılan tartışmalı bilgi programlarının yararından söz etti ve «Generallik de gözyaşı dolu Balarısı ve korku dolu Pinokyo dizileriyle TV ne yapmak istiyor?» dedi.

Açık oturumun sonucunda konuşmacılar çocuk dizileri ve öğreniminin toplumumuzun geleceği açısından önemini vurguladılar ve özellikle anaların örgütlü olarak çocuk eğitimindeki yanlışlara karşı çıkmalarını istediler.

bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ **Politika**

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

SALI 2 MAYIS 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1758,

1 MAYIS ALANINDAN İZLENİMLER

Ulusal demokratik güçler tam bir disiplin ve dayanışma içinde, dosta umut, düşmana korku salarak yürüdüler

YÜZBİNLER TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNE ÖZGÜRLÜK İSTEDİ

★ BURJUVA PROPAGANDASINA RAĞMEN, KATILIM ORANI ÇOK YÜKSEK OLDU.

★ 10 BİN DİSK ÜYESİNİN ALDIĞI GENEL GÜVENLİK ÖNLEMLERİ POLİS VE JANDARMA BİRLİKLERİNCE DESTEKLENDİ.

★ ÖRGÜTLÜ KİTLELER, TAM BİR DİSİPLİN İÇİNDE HAREKET ETTİLER, VE EN UFAK BİR OLAY ÇIKMASINA MEYDAN VERMEDİLER.

★ BEŞİKTAŞ VE KARAKÖY ALANLARINDAN YÜRÜYÜŞE GEÇEN YARIM MİLYONU AŞKIN İNSAN, TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI'NIN BELGİLERİNİ HAYKIRARAK 1 MAYIS ALANINI DOLDURDU.

★ 24 CHP'Lİ SAYLAV, BEŞİKTAŞ KORTEJİ'NİN EN ÖNLERİNDE YÜRÜDÜ. DAHA SONRA İNTERKONTİNENTAL OTELİNİN TERASINDA KONUKLAR İÇİN AYRILAN PROTOKOLDE YERLERİNİ ALDILAR.

★ ALAN, KIRMIZI RENGİN KESİN EGEMEN OLDUĞU BİNLERCE BAYRAK, FLAMA VE PANKARTLARLA DONATILDI.

★ DİSK GENEL BAŞKANI BAŞTÜRK'ÜN KONUŞMASINDAN BİR SÜRE ÖNCE, ALANIN ÇEŞİTLİ YERLERİNDEN, ÜZERİNDE «TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NE ÖZGÜRLÜK» VE «ATILIM BİZİMLE» YAZILI DEV PANKARTLAR YÜKSELDİ.

★ YÜZBİNLER, DİSK GENEL BAŞKANI'NIN KONUŞMASINI SIK SIK «TKP'YE ÖZGÜRLÜK, BİJİ TKP» VE «TKP, 1 MAYIS ALANINDA» BELGİLERİYLE KESTİLER.

★ İÇİŞLERİ BAKANI ÖZAYDINLI, «1 MAYIS'IN BÖYLESİ BİR OLGUNLUK İÇİNDE KUTLANMASI, TÜRKİYE İÇİN BÜYÜK BİR AŞAMADIR» DEDİ...

★ GÖSTERİ SAAT 17.20'DE, «HAYDİ 1 MAYIS 79'A» BELGİSİYLE SONA ERDİ.

1 Mayıs İşçi Bayramı dün İstanbul'da yüzbinlerin katılmasıyla coşkulu bir şekilde kutlanmıştır. 1 Mayıs Alanını tıklım tıklım dolduran yüzbinler 58 yıldan beri illegal olarak çalışmalarını sürdüren Türkiye İşçi Sınıfının siyasal örgütü Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük istemişlerdir. Ellerinde «Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük», «Atılım Bizimle», «Türkiye İşçi Sınıfı Partisine Özgürlük» yazılı flamalar ve TKP Genel Sekreteri İsmail Bilen'in portrelerini taşıyan İşçiler ve gençler yol boyunca halkın coşkun sevgi gösterileriyle karşılanmışlardır.

Beşiktaş ve Karaköy'de sabahın erken saatlerinde daha önceden planlanan sıraya göre yerleşmeye başlayan sendikalar ve demokratik kit

(Devamı Sa. 7 ...)

TKP güneşi gördü

Aydın ENGİN

1 Mayıs 1978 yıllarca ve yıllarca anlatılacak. Bu bütün günün kazanımları birer birer dökümlenecek. 1 Mayıs'ın altı defalarca ve defalarca cizilmesi gereken pek çok yönü var.

Ama şimdi, şu anda miting yeni dağıldı. Mayıs güneşinin sıcaklığı henüz alınmızda. Yanı ayaklarımızın tozuyla ve terleyle oturduk bizim emekçilar daktilonun başına.

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Yahu bu halk değil m.?

Oya BAYDAR

Sabahın erken saatlerinde, bayraklar, pankartlar henüz dürülüydü. Saat 9.00'da yeni başlıyordu görkemli yürüyüşün ilk adımları. Bir ucu Karaköy'de diyorlardı. Bir ucu Yıldız'da mıydı ne? Bir soru, bir kocaman soru: ancak altı saat sonra, 1 Mayıs Alanı'nda cevabını bulacak soru: Geçen yıl kadar kalabalık olacak mı? Ve bu soru, bir kocaman soru: ancak altı saat sonra, 1 Mayıs Alanı'nda cevabını bulacak soru: Geçen yıl kadar kalabalık olacak mı? Ve bu so-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

TKP 1 Mayıs Alanında

Özlem ÖZGÜR

Dün, yani 1 Mayıs 1978'de, 1 Mayıs alanı, «Türkiye Komünist Partisine Özgürlük», «Türkiye Komünist Partisi 1 Mayıs Alanı'ndan», «TKP halkındır», «Bilen Yoldaş çok yaşa» belgileriyle inledi.

Tüm yasaklara, üzerindeki ağır baskılara karşın, dün 1 Mayıs alanında Türkiye Komünist Partisi gücünü dosta da düşmana da gösterdi... Fabri-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'de)

Türkiye ve Dünya kamuoyu bunu böyle bile

Bilge DİCLELİ

1 Mayıs sabahı Kabataş alanı. Saat 8. Hiç kimse yok. Görevliler ve sorumlular dışında. Acaba yürüyüş fiyasko mu olacak?

1 Mayıs sabahı Kabataş meydanı. Saat 10. Her tarafı dolmuş. Maden-İş Üyeleri işçiler, «Haydi. 1 Mayıs Alanına» diye haykırıyorlar. Mutahcılar emekçilerle konuşuyorum. «65 kişiyiz fabrikada. 20'mizi görevli kıldık.

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Maşrapa Maşrapa su dağıtıyordu kapıcı, kardeşlerine

Erhan ÜNAL

1 Mayıs 1977'de İşçi Sınıfının Taksim Alanında bırak tığı üç şey vardı. Birincisi katledilen 36 yiğit yurtseverin anısı, ikincisi binlerce aşıdan çıkan sloganların uluslararası tekellerin otel duvarlarında bir yıl boyu yankılanan sesleri, üçüncüsü de savaşsız, sömürüsüz bir dünya umudu.

Aradan yine bir yıl geçti.

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

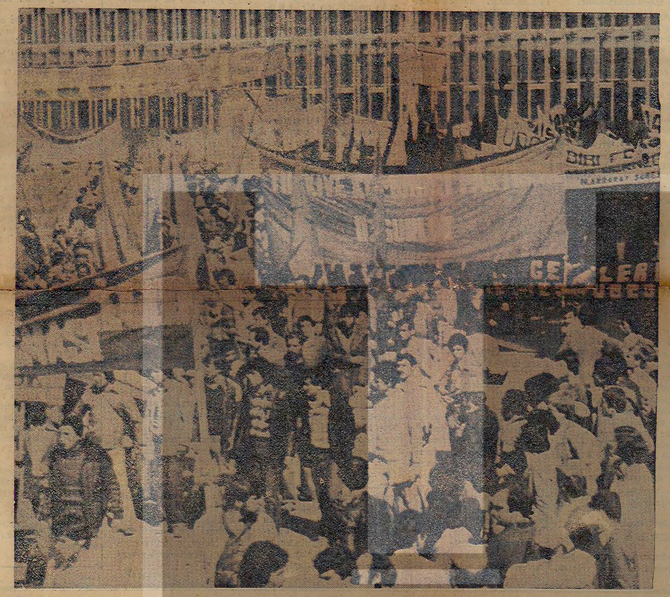

1 MAYIS ALANINI DOLDURAN YÜZBİNLER HAYKIRDI: TKP'YE ÖZGÜRLÜK

Baştürk: 1 Mayıs egemen güçlere korku, işçi sınıfına mücadele azmi verir

HABER MERKEZİ

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk İşçi sınıfının Savaş - Birlik - Dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı kutlama törenin de, Intercontinental Otel önünde kurulan kürsüden yaptığı konuşmada, 1 Mayıs 1977 şehitlerini saygıyla andıklarını belirtmiş, «1 Mayıs egemen güçlere korku, işçi sınıfına mücadele azmi verir» demiştir.

DİSK Genel Başkanı'nın 1 Mayıs konuşması aynen şöyle dir:

«İşçiler, köylüler, memurlar, öğretmenler, teknik elemanlar, öğrenciler, analar, bacılar, yurt severler, devrimciler, tüm emekçiler, dünya sendikal hareketinin seçkin temsilcileri, değerli konuklarımız, basın-yayın emekçileri ve örgütümüzün bayrağını en yüksektede dalgalandıran inancı, kararlı yiğit DİSK üyeleri,

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK adına bu kitlesel gösteriye katılan hepinizi coşkuyla selamlarım.

Faşist saldırılar karşısında boşluk ve teröre rağmen yılmadan mücadele eden, demokratik haklarını kullanırken tuzaklara düşürülen, kurşunlanan, öldürülen arkadaşlarımızı, özellikle 1 Mayıs 1977 şehitlerini saygıyla anarım.

Bugün 1 Mayıs. Geçen yıl kana bulanan 1 Mayıs'ı unutmayarak yine bu alandayız.

Bugün tüm ülkelerde yüzmil yonlarca işçi ve emekçi uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele gününü kutluyor.

Bugün Filistin halkıyla Şili İşçi sınıfı ve emekçileriyle, Güney America, Afrika ve Asya'da ulusal kurtuluş mücadelesi veren halk'-rla kol kolayız.

Bugün ileri kapitalist ülke ve gelişmekte olan ülke İşçi ve emekçileriyle, sosyalist ülke halklarıyla hep birlikte haykırıyoruz:

«Sömürü ve baskıya hayır» Kardeşlerim,

1 Mayıs, egemen güçlere KORKU, İşçi sınıfına, MÜCADELE AZMİ verir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

HABER MERKEZİ

Süleyman COŞKUN
Mehmet GÜRKAN
Hüsnü MAHLI
Tamer KAYAŞ
Erhan ÜNAL
Turgut YASALAR
Kudret YILDIRIM
Ülkü KARAOSMANOĞLU
İnci ÖZKÖSEOĞLU

FOTOĞRAFLAR

Coşkun ARAL
Ender ERKEK
İbrahim ERGÜN

DİGER HABER VE FOTOĞRAFLAR 4. SAYFADA

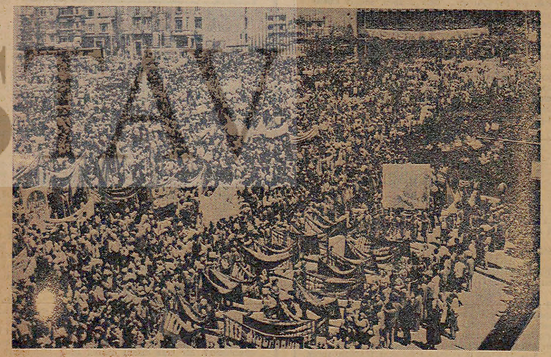

İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI SAVAŞ-BİRLİK-DAYANIŞMA GÜNÜ 1 MAYIS, 1 MAYIS ALANI'NDA COŞKUYLA KUTLANDI.

EKONOMİDEN POLİTİKAYA

ÖZLEM ÖZGÜR

Tüketim toplumu

Kapitalizmin bunalımları derinleştikçe, halkın ekuylu düzeyinden hoşnutsuzluğu arttıkça, bilim-dışı uydurak kavramlar üretmek, burjuva ideologlarının sık başvurdukları bir yöntemdir. Böylece, dikkatler başka yere çekilir, gerçekler çarpıtılır ve kapitalizmin kendi yapısından kaynaklanan tüm olumsuzlukların nedenleri, çocuklu ürettiği ilişkilerinin dışında göstermek istenir...

Böylesi türedi ve uydurak kavramlardan biristi de, Türkiye'ye ithal edilmiş ve son günlerde çok kullanılır olmuştur. Savunuldukçe ki, Türkiye hızla bir tüketim toplumuna dönüşmekte ve üretim yetersizliğinden tutun da, enflasyon, işsizlik ve döviz yokluğuna değin uzanan bunalımların önemli bir bölümü, böylesi bir eğilimden kaynaklanmaktadır...

Bu iddianın, gerçeklerle yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi olmadığını gösterebilmek için, ekonomi-politiğin alfabesi sayılan kimi noktalara dağınmak gerek. Kapitalist bir ekonomide, üretilen malar ikiye ayrılır: 1) Sermaye yada yatırım malları, 2) Tüketim malları. Sermaye yada yatırım mallarının tümünü, sermaye sınıfı satın alır. Türkiye, mallarının ve sermayesinin büyük ölçüde dışa bağımlılığı nedeniyle, ülkemizdeki sermaye sınıfı, ya ithalat yoluyla, ya da yerli üretim yoluyla, bu malarla donanmaktadır.

Sermaye sınıfı, sayısal olarak çok küçük olduğundan, tüketim mallarının yüzde 90'ından daha çoğunu kitleler satın alır. Şimdi gelelim iddianın özüne: Söylediğiyle ki, otoman önümüzdeki tüketim harcamaları ve sermaye ile ülke tüketim harcamaları sınırlandırılacak, böylece tasarruf büyüklükleri artırılmış olacak... Bu ise, yatırımların ve buna koşut olarak da, üretim büyüklüklerinin artırılmasını sağlamış olacak...

Bu noktada, söylenmesi gerekenler şunlardır: Birincisi olarak, genel anlamda söylenirse, üretimin esas amacının, insanda somutlaşan toplum gereksinimlerini en iyi biçimde karşılayabilmesi olduğu gerekir. Kapitalist toplumda, üretimin esas amacının kâr olması üretimin hacmini toplumun gerekleri değil, pazar büyüklerinin belirliyor olması, bu genel bağrıyı değiştirmez... Kapitalist üretim, işte bu genel çerçeye yırmadığı, kapitalist toplumda üretimin toplumsal karekteri ile üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet biçimi arasında uzlaşmaz bir çelişki taşıdığı için, toplumsal ekonomik biçimlenmenin son sınıflı kapitalizm, yerini zorunlu olarak sosyalist topluma bırakacaktır... Ve işte o zaman, üretimin amacı kâr olmaktan çıkacak, toplumun gereklerini karşılamaya yönelecektir...

Ve bu nedenler de, salt sosyalist üretimde değil, kapitalist üretimde de, fazla tüketim diye bir olgudan şikayet etmek hem saçmadır, hem de hiçbir kapitalist toplumda böylesi anlamsız bir şikayet sözkonusu değildir. Tam tersine, kapitalist toplumda, burjuvazinin rasl sorunu, asıl şikayeti ve esl sorunu, tüketim yetersizliği ve buna koşut olarak da, Pazar ve satma sorunudur... Ve kapitalizmin bunalımlarının kaynaklandığı esas nokta da budur... Başun sebeni, kapitalist ilişkiler çerçevesinde, sermaye birikimi daha da hızlandırılmak istendiği ve toplumsal, giderek emekçi kitlelerin satınalma gücünün, ön görülü azalmasıdır...

Tam bu gerçekten karşın, Türkiye'de konuya ilişkin söylenenlere de, kısaca değinmekte yarar var. Bir kere, olanacak bir ölçüde önümüzdeki dönemde tüketim harcamaları kısılmasa... Kaldı ki, kapitalist bir toplumda, sermaye sınıfının tüketim harcamaları, toplam tüketim harcamaları içinde çok büyük bir yer tutmaz. O zaman, geriye tek çıkar yol kalmaktadır: Ne söylenirse söylensin, tüketim harcamaları kısılacak olanlar, emekçi kitleler ve orta katmanlardır... Ve kapitalist toplumların tümünde, ne zaman tüketim harcamalarının sınırlandırılması yönünde bir önlem alınmış, «kemerleri sıkma» politikası uygulanmışsa, bundan daima emekçi kitleler zarar görmüş, sermaye sınıfının ve özellikle de onun tekelci kesiminin kâr oranları yükselmiştir...

Kaldı ki, böylesi önlem, ne dünyanın hiçbir yerinde, ne de Türkiye'de, kapitalizmin bunalımlarına göreli bir çözüm getirmek Lir yana, onun bunalımlarının daha da yoğunlaşması sonucunu doğuracaktır... Çünkü, mekanik olmamak koşuluyla, emekçi kitlelerin tüketim harcamalarını kısmak, onlardan satınalma gücünü sınırlamakta eş anlamdır... Bu ise, kapitalizmin satma ve pazar sorunundan kaynaklanan bunalımlarını, daha da yoğunlaşması demektir...

Bu yarıgıya şöylesi bir itiraz gelebilir: Tüketim harcamalarının kısılması, giderek tasarruf ve yatırım harcamalarının artmasıyla yerl iş olanları, yeni pazarla yaratılacak... Hemen yanıtlayalım, kapitalist toplumda ve hele hele Türkiye gibi dışarıya bağımlı kapitalist bir toplumda, yatırımlar, üretim büyüklüklerinin ve pazarların belirleyici ögesi olamıyor... Türkiye'de yatırımların niteliği ve niceliği, iş olanaklarının ve pazarların büyük ölçüde gelişmesine yetmiyor... Bugün Türkiye'de, yapım sanayii, mevcut kapasitesinin ancak yarısını kullanabiliyor... Çünkü, toplumda ve Türkiye'de üretimin hacmini, üretimin kapasitesi değil, pazarlar büyüklüğü belirliyor.

Pazarların büyüklüğü ile de, gelir dağılımı arasında doğrusal bir ilişki var... Gelir dağılımı, emekçi kitleler yararına düzeltilmedikce, pazarları büyütmek olanaklı değil... Kapitalist toplumda da, gelir dağılımını emekçi kitleler yararına düzeltmek olanaklı değil ...Ve bu nedenle de, çözüm yolu, kapitalizmde değil, kapitalizmin ötesindedir ...Tüm bunalımların üstesinden, ancak üretimin amacı kâr olmaktan çıkıp, toplumun gereklerini karşılamaya yönelttiği zaman gelinebilecektir... Bu noktaya yöneliş de, işçi sınıfının öncülüğünde kurulacak olan zorunlu geçiş süreci ellerl demokratik bir düzenle olacak ve sosyalizm kuruculuğuyla tüm bunalımlar, kapitalizm gibi tarihe karışacaktır...

İçişleri Bakanlığından

1 — Her iki ayda bir yayınlanacak olan Türk İdare Dergisi 1978 mali yılı içerisinde toplam 6 sayı olarak yayınlanacak olan Türk İdare Dergisi'nin baskı işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Beher forma 2800 liradan 120 forma için (336.000) lira olup geçici teminatı 17.190 liradır.

3 — Talipler bu bir ve alt şartnameyi esasa dayalı olarak Bakanlık Levazım Müdürlüğünden görebilirler.

4 — Kapalı zarf eksiltmesi 17.5.1978 Çarşamba günü saat 15.00'de Bakanlık Levazım Müdürlüğünde yapılacaktır. İsteklilerin teklif mektuplarını ve şartnamenin 23. maddesindeki belgeleri ile kanunen gerekli belgeleri eksiltmenin yapılacağı günü saat 14.00'e kadar satın alma komisyonuna vermeleri gerekir.

5 — 17.5.1978 Çarşamba günü saat 14.00'den sonra verilecek kapalı zarflar komisyonca kabul edilmez.

(Basın: 15208 = 322)

GAYRİNİZAMİ HARP VE AYAKLANMA DOKTRİNİ

Ender Kamil BOYACI

AVUKAT

Türkiye'de MHP, Ülkü Ocakları, Kontrgerilla ve diğer yeraltı örgütleri tarafından özel harbin bir türü olan «gayrınizami harp» yürütülmekte ve Amerikalılarınca hazırladığı «ayaklanma doktrinlerine göre eylem yapılmaktadır.

Gayrınizami harp, «mukavemet, gerilla harbi, karıcırma ve kurtarmanın birlikte» ile ilgili saharlarını ihtiva eden bir harp şekilı olarak tanımlanmaktadır. «Ayaklanmaları Bastırma Harekatleri-Teori ve Tatbikat» adını taşıyan ve 1965 yılında Hasan Lembet takma adıyla birisi tarafından Türkçeye çevrilip Genelkurmay Basımevi'nde basılmış bulunan DAVID GALULA İsimli CIA Ajanının kitabındaki esirler, devletin resmi görevlileri için hazırlanan bazı sahra talimatnamelerinde de bulunmaktadır. Bu talimatnamelerden birinde gayrınizami harbi yürütecek kuvvetler şöyle tanımlanmaktadır:

«Gayrınizami harp sanatını gerillalara öğretmek, onları teşkil, teçhiz, desteklemek ve nizami birliklerle koordinelerini sağlamak üzere özel eğitim görmüş birliklere ÖZEL KUVVETLER denir.» Özel kuvvetlerin bağlı oldukları yer, «Gayrınizami Harp Müşterek Güreı Kuvvet Komutanlığı»dır.

«Ayaklanmaa ise şöyle tanımlanıyor:

«Bilinen esas gayeleri ve nihal olarak da kurulu nizamın devirmek maksadı ile ödetodlu olarak ilaze edilen, sürünceme dökülen ve adım adım geliştirilen bir mücadeledir.» İdareyi ele geçirmenin metodları olarak «kompiro, ahtilal» ve «ayaklanma (isyan)» gösterilmektedir. Kompiro, (hükümet darbesi) «halka dayanmayan bir grubu mütehakkim bir hükümet değiştirldir.» (1952 Mısır İhtilâli, 1953 Irak İhtilâli gibi) İhtilâl'de ise, «halkın işlenmesi yoktur lider yok tur, plan yoktur, bir İhtilâl şeklinde olur.» «Liderler sonradan çıkar.» Ayaklanma ise, «plânlı, programlı ve sistemli olarak hazırlanır.» Ekonomik-sosyal bozukluklar istimar edilir, «kirlenmeye» dökülür: Ayaklanma «rejime müteveccihtir. Lideri vardır, gayeli ve maksatlıdır.» Birçok ülkelerde ayaklanma, kompiro veya ihtilâle dönebilir. İhtilâl ve komplo da ayaklanmaya dönebilir.

«AYAKLANMANIN SEBEPLERİ»

Talimatnamelerde ayaklanmanın sebepleri olarak, a- Tatmin edilmemiş bir halk kitlesi, b- Bu kitleyi sevk ve idare edecek nitelikte bir lider, c- Zayıf hükümetin mevcudiyeti, d- Hükümetlerin Zayıf olmaları gösterilmektedir. Yine talimatnamelerde, ayaklanmanın başarıya ulaşabilmesi için gerekli şartlar olarak, a- Sivil halkın destek, b- Dış destek, c- Elverişli arazi, d- Etkili bir önderlik, e- Mukavemet azmi ve birlik, f- Propaganda, g- Halefleme, n- Disiplin faktörü bulunması sayılmaktadır.

«Ayaklanma doktrinli» başlık altında geçmiş zamanlarda olup bitmiş ayaklanmalara ait, olay örnekleri ve bu ayaklanma ve ihtilâl ve komplo da ayaklanmaya dönebilir.

TALİMATNAMELERE GÖRE

Bütün bunlar başarıldıktan sonra, ast çetelerin harekâta başlamaları ve halkın etki bölgesi terfeer edilmesi için elverişli zaman ve olanaklar meydana gelmiş demektir. Bu andan itibaren le İkzim görülürse komünist örneği ayaklanma saflıaları ile birleşilebilecektir.»

Talimatnamelerde komünist örneği ayaklanma «saflıaları» olarak, işçi-köylü- aydın-öğrenci kitlelerini içine alan bir parti kurulmuş, merkezi İktidara karşı birleşik cephe oluşturulması, gerilla harbi, harekat harbi ve imaa-seferberliği olarak beş safhada gösterilmektedir.

Faşist çeteler, «seçilmiş terörizm» aşamasındadırlar. Malatya Belediye Başkanının öldürülmesi, Doçent Server Tanilli'nin vurulması bunun ilk işaretleridir. Türkiye'de, esasen «mevcut bir» mütehakke karşı bir BİRLEŞİK CEPHE» mevcut olup, bunun liderleri sağa takmatnamelerinde gösterildiği biçimde bir ayaklanma hazırlamaktırlar. Ayaklanmanın ilk adımı çoktan çekilmiş, «seçilmiş terörizm» adımına gelinmiştir. Bundan sonra Türkiye'yi Lübnan'a çekmek için ellerinden gelen esirgemeyeceklerdir. Bunlar tanın unuttukları bir nokta, asker! talimatnamelerde ayaklanmaların bastırılma biçimlerinin de açıkça gösterilmiş bulunmasıdır. Faşizm yönetimi başarı ezmenin yolunu da askerî talimatnamelerde mevcuttur. Ayaklanmaya karşı koyma, «meşrû hükümeti devirmeyi hedef tutan hareketleri bertaraf etmek maksadıyla plânlanan sosyoloji- -psikolojik - ekonomik - politik ve askerî faa liyetleri tümüdür.»

Ayaklanmaya karşı koyma nin safhaları sıcak ve soğuk savaş safhaları olarak değişmektedir: 1- Soğuk savaş safhasında: Dört harekât tarzı vardır. Soğuk savaş saf hasında âsi liderin kunun çerçevesinde ve kanun boşluklarından yararlanarak yapılan ayaklanma hareketlerine karşı konur. (a) Yanmz âsi lidere karşı direk olarak harekete girişilebilir. (b) Ayaklanma için elverişli kişilerin karşı endirekt olarak harekete geçilebilir. (ekonomik-sosyal koşullar iyileştirilebilir) (c) Meşrû hükümet kendi mekanizmasını kuvvetlendirir... 2- Sıcak savaş safhasında ayaklanmaya karşı koymak için: Birinci prensip; halkın desteği ayaklanılar kadar, ayaklanmalara karşı koyanlar için de önemlidir. İkinci prensip; aktif olan azınlığın yardımını sağlamaktır. Üçüncü prensip; halkın yardımı, çetelerin yaşamlarını ve ezzalandırılmasını, vatandaşlar zararların tazmini gibi şartlara bağlıdır. Dördüncü prensip ise, bu çabalar ve çalışmalar aynı zamanda bütün ülkeyi kapsadığı sürünceme dökülmelidir.

Faşist çeteler, «seçilmiş terörizm» aşamasındadırlar. Polis faaliyetleri, yol tıkamaları, arama ve müsadereler, gözetleme ve devriye, tutukluma, askerî ve sivil tesislerin (postane, hükümet binaları, istasyonlar, ve depoları, petrol depoları ve boruları'nın) güvenlik altına alınmaları. MHP yanlısı Ortadoğu Gazetesi 25 Nisan 1978 sayısında petrol boru hattına yapılacak sabotajdan sözediyor. Ulaşırma hatlarının (özellikle hava ve demiryollarının) güvenliğe alınması olarak sınıflandırılmakta ve bu faaliyetler «yeraltı örgütü» nün faaliyetlerini önlemeye yönelik olarak plânlanmaktadır. Muharebe harekâtı ise, gayrınizami kuvvetin gerilla unsurunu kullanmaya girişmesi harekat, gerektiğinde yeraltına karşı yürütülen bir harekâttır. Bu da tepki harekâtı, tazarı harekâtı, esirgeme harekâtı gibi gruplara ayrılır. Bütün bu harekât türleri, meşrû hükümeti korumaya yönelik harekâtlardır.

FAŞİST YUVALAR DAĞITILMALIDIR .

Millyet Gazetesi'nin 24/4/1978 sayısında Em. Tümg. Reşat Güleken'in Türkiye'de sürdürülen olayların «özel savaş kurallarına» uygun olduğu yolundaki tanımı gerçektir. Faşist komando çeteleri ve onların devlet içindeki ajanları, meşrû hükümete karşı faşist bir diktatörlük rejimi kurmak için gayrınizamî savaş veriyorlar, bunu kendileri de söylüyorlar. «Seçilmiş terörizm» aşamasına varan bu iç savaş kışkırtmalarının nasıl hakkından gelineceği, «Ayaklanmaya karşı koyma,» talimatnamelerinde mevcuttur. Cumhuriyetin meşrû hükümetine düşen görev, gayrınizamî savaş yürüten faşist eşkıya çetelerini bertaraf etmek devletin meşrû kuvvetlerini kullanarak faşist yuvaları dağıtmak ve eşkıyayı adalete teslim etmektir.

İç savaş kışkırtıcıları, sıkıyönetimden medet umanlar, bekledikleriniz bulamayacaklardır. İşçi sınıfımız başta olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar faşist eşkıyanın arzularını hayata geçirtmeyi bırakacaktır. Faşist ayaklanmanın bastırılması yolunda hükümetin tüm girişimlerini desteklemek güncel görevdir.

Bilim Teknik

Okunan kitap nasıl işaretlenir?

Herhangi bir şeyden en büyük yararı elde etmek, onu iyi kullanmak gerektiğini bilirsiniz. Ben size, okuma sırasında ayrı derecede önemli olan bir şeye, «okurken arasına yazmaya» da inandırmak istiyorum.

Okunan bir kitabı işaretlemenin zararlı bir hareket olmaktan çok bir sevgi ve ilgi belirtisi olduğunu kuşkusuz ileri sürebilirim.

Kitap sahipleri üç türlüdür. Birincisi nin kitaplığında hiç okunmamış ve el değmemiş olarak bütün standart serileri ve en iyi kitaplar bulunur. (Bunlar kitap değil kişiye ait aldatıcı kağıt odunu ve mürekkepti?). İkincisinin çok kitabı vardır. bunlardan bile bazısı sonuna kadar okunmuş, çoğu gözden geçirilmiştir, fakat hepsi de ilk alındığı günde olduğu kadar temiz ve parlaktır. (Bu şahıs herhalde kitaplara sahip olmak ister, fakat, onun kitapların fiziksel görünüşüne karşı duyduğu hatalı saygı, kendisini bundan alıkor.) Üçüncüsünün çok ya da az sayıda kitabı vardır ve kitaplar, devamlı kullanım sonucu hep köşeleri, bükülmüş, yıpranmış ve çevşemiş durumdadır, baştan sona işaretlenmiş ve yazılmıştır. (Bu adam kitapların sahibi olmuştur.)

Okurken bir kitabı işaretlemek niçin zorunludur?. Bir kere insanı uyanık tutar, (Sadece bilinçli demiyorum, çeşitli anlamda uyanık diyorum). İkincisi, okuma, aktif olursa, düşünmektir, düşünmek de kendini, söylenen ya da yazılan sözcüklerle anlatmaya çalışır. İşaretlenmiş kitap, genel olarak; kitap boyunca bir dişine demektir. Sonuçlarak, yazmak elzain sahip olduğunuz ya da yazarın ileri sürdüğü düşünceleri - hatırlamanıza yardım eder. Simdi bu iç noktayı biraz açmaya çalışalım:

Okuma vakit geçirmeden daha fazla bir şey olarak düşünülüyorsa etkin (aktif) olmalıdır. Gözlerinizi bir kitabın satırları arasında gezdirmek okuduklarınızdan bir şeyler elde edemezsiniz. Örneğin, Gone With the Wind (Rüzgar gibi geçti) gibi hafif bir hikâye kitabının okuması en yüksek düzeyde bir etkinlik gerektirmez. Zevk için okunan kitapları dinlenme halinde okumak kabil olup bundan insan hiç bir şey kaybetmez. Fakat düşünce ve özellik bakımından zengin olan ve bükülk temel sorunlar ortaya koyarak bunları cevaplandırmağa çalışan değerli bir kitap, kabul olduğu kadar etkin bir okuma ister.

Fakat siz yazmanın niçin gerekli olduğunu sorabilirsiniz. Evet kendi elinizde yazmadaki fiziksel hareket sözcüklerle cümleleri daha belirli olarak aklınıza getirir ve belleğinizde daha iyi şekilde saklanmasını sağlar. Okuduğunuz önemli sözcük ve tümcelerle bunların ortaya koyduğu sorunlara değgin tepkilerinizi kaydetmek, bu tepkilerin saklanmasını, sorunların da daha belirgin hale gelmesine yardım eder.

Hatta birkaç kâğıt parçasını yazı yazma işi bittikten sonra bunları kaldırıp atsanız bile, kitaptan muhakkak alacağınızı alırsınız. Sayfa kenarları (listte, altta hem de yanlarda), son sayfalar, satırlar arasındaki boşluklar bep yazmayı elverişlidir. Buraları kutsal değildir. Ve hepsinin üstünde, işaret ve notlarınız kitabın esas bir parçası olur ve sonuna kadar orada kalır.

Öğrenci hem kendine hem de öğretmene soru sorar. Hatta öğretmenin dediğini anlayınceya kadar onunla tartışır. İşte bir kitabı işaretlemek, aslın yazarla olan görüş birliği ya da ayrılıklarınızın tıpatıpına bir açıklamasıdır.

Bir kitabı güzelce ve yararlı bir şekilde işaretlemek için çeşitli yol ve yöntemler vardır.

Benim Tuttuğum Yol Şu:

1. Esas noktalarla, önemli ve kuvvetli deyişlerin altını çizmek.

2. Önecden alt çizilmiş olan bir deyişin önemini belirtmek üzere sayfa kenarlarına dikey çizgiler çizmek.

3. Kitaptaki en önemli on ya da birinci deyişi İyice belirtmek için sayfa kenarlarında, ıdareli olarak, yıldız, asterisk ya da kendine göre başka işaretler kullanmak. (Bu tür işaretleri kullandığınız sayfaların alt köşelerini kıvırabilirsiniz. Bu, çoğu modern kitaplarda olmayan bilgiyi sağlam kâğıda zarar vermez ve böylece kitabı rahatça istediğiniz zaman alarak köşesi katlanmış sayfayı açar ve anılarınızı tazeleirsiniz).

4. Yazarın tek bir görüşü geliştirirken ele aldığı noktaların sırasını belirtmek üzere sayfa kenarlarına rakamlar koymak.

5. Kitabın daha neresinde yazarın, işaretlenen nokta ile ilgili başka noktalar ele alındığını belirtmek; çok sayda sayfalarla birbirlerinden ayrılmış olmalarına karşın yapıları bir kalan görüşleri bağlamak üzere sayfa kenarlarına öteki sayfaların numralarını yazmak.

6. Önemli sözcük ya da tümceleri çember içine almak.

7. Okunan bölümün kafamızda yaratttığı sorular (bizlik cevapların da) kaydetmek, karışık bir tartışmayı basit bir deyiş haline getirmek, baştan sona kitaptaki belli başlı noktaların sırasını, belirtmek üzere sayfanın kenarlarına ya da alt ve üst kısımlarına notlar almak.

Ben yazarın üzerinde durduğu noktaların ele alınış sırasıyle bir indeksini yapmak üzere kitabın boş ve sonundaki boş sayfalardan yararlanırım.

Baştaki boş sayfalar benim için en önemli olanlardır. Bazı kimseler bunları özenli bir ad ve yazı ile yazıyorlar kullanırlar. Ben de, özenli düşünceler için sarımı. Kitabı okuyup bitirdikten ve son boş sayfalarda indeksini yaptıktan sonra mak tarafa gecerek bir şey yazmıyorum olarak (sayfa sayfa, bölüm, bölüm değil, bunu zaten kitabın sonunda yapmış bulunuyorum) temel bir birleşim ve bölüm sırasına göre, bir taslağını çıkarmağa çalışırım. Bu taslak benim için, yapıttan elde ettiğim bilginin bir ölçüsüdür.

Yüzbinler Türkiye Komünist Partisine

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu arada yürüyüşçiler Marx'ın, Lenin'in, Engels'in, Nâzım Hikmet'in, Mustafa Suphi'nin, İbrahim Güzelce'nin bazı gençlik liderlerinin 1. Mayıs 1977'de öldürülenlerin portrelerini taşımışlardır.

KIBRIS'TA

Kıbrıs'da 1958 yılından bu yana ilk kez 1 Mayıs İşçi Bayramı yığınsal olarak kutlanmıştır. Kıbrıs'da Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu (DEV-İŞ)'in öncülüğünde kutlanan törenlere 7 demokratik kuruluş ve mücadele partilerinden Toplumcu Kurtuluş Partisi, Cumhuriyetçi Türk Partisi ve Halkçı Parti'nin temsilcileri katılmıştır. Miting sonunda «Bu ülkemsiz Kıbrıs», «Kıbrıs NATO Üssü Olamaz», «Yaşasın DEV-İŞ», «Nöton Bombasına Hayır» belgeleri bulunan Toplumcu Kurtuluş Partisi Oda'nın kapatılması da istenen mitingde DEV-İŞ Genel Başkanı Hasan Sarıca bir konuşma yapmıştır. Sarıca konuşmasında şöyle demiştir:

«Emekçi halkın ekonomik mücadelesi devam ederken emperyalizm gözlerini Kıbrıs sorununa çevirmiştir. Bulunacak çözüme karşı uyanık olmalıyız. Kıbrıs'ın NATO üssü ve batmayan uçak gemisi olmasına karşı örgütü bir şekilde karşı çıkmalıyız. Enosis'e veya taksime gütürecek emperyalist çözümlere karşı korkmadan DEV-İŞ olarak mücadele etmeliyiz»

Saat 10.00'da Yeni Mersin önünden yürümeye başlayan toplutuk Atatürk Alanı'daki mitingden sonra dağılmıştır.

TKP 1 Mayıs

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

kların, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin, gençlik ve kadın örgütlerinin, Türkiye Komünist Partisi'nin kalesi olduğunu belirtmiş, «Devrimci düşünceler üyle kurşunlarla, ölümlerle sindirilemez» demiştir. Tanilli'nin mezarı şöyle: «Aziz emekçi kardeşlerim eme gin bu büyük bayrım gününde aranıza katılmış olmayı ne kadar isterdim.

Ne yazık ki bu imkânı elimden aldılar. Çünkü birkaç hafta önce faşizmin kirazlı katilleri'nin birisinin attığı kurşunlara yatağa mahkûmuş yatıyorum, ama öyle de olsa ben bir hastane köşesinden sizlerin bu büyük bayramınızı gönülden kutlıyorum. Emekçi kardeşlerim, devrimci düşünceler öyle kurşunlar le, ölümlerle sindirilemezler. Sosyalizm bayrağı hiçbir yerde ölmeyden elden ele geçerek mutlaka kaleye dikilir. Sonra biz devrimcilerdi temsiloğlumuz tek duygu varsa oda ölüm kor kusudur. Çünkü devrimciler için ölüm yokturr. Ben bu hastanede yatağımdan birgün eğlen doğrulacağım. Emekçi halkımız Türkiye işçi sınıfının bir aydını olarak daha da bilemiş bir şekilde görevime kaldığım yerden devam edeceğim ve bugünde buradan vurgulücümle haykırıyorum. Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın Emekçi Halkın Devrimci Mücadelesi, Yaşasın Sosyalizm, Kahrolsun Emperyalizm ve Onun Uşakları İşbirlikçileri, Kahrolsun Faşizm.»

KATILAN MİLLETVEKİLLERİ

1 Mayıs İşçi Sınıfının Birlik ve Dayanışma Günü olan 1 Mayıs'ta Komünist Partisi'nin yasaklıoş mılletvekili ve temsilcileri katılmıştır. Törende İstanbul Belediye Başkanı Ayfekin Kocatepe, CHP ve TKP Genel Başkanları ile Belediye eski Başkanı Ahmet İsvan, CHP İstanbul İl Başkanı Erol Ünal da konuşmuştur. Törene katılan CHP'li Parlamenterler şunlardır:

İsmail Hakkı Öztorun, Erol Sarıoğlu, Kemal Anadol, Celâhattin Cocal, Nöton Bombasına Hayır», «Faşizme Karşı Omuz Omuza», «İşçiler Birleşin», «Yaşasın Proleterya Enternasyonalizmi», «MHP, Ülkü Ocakları Kapatılsın. Faşistlerden hesap sorulsun». «141-142'ye Hayır», «Tüm Çalışanlara Sendika Özgürlüğü», «İşçi Memur Ayrımına Hayır», «Yolumuz İşçi Sınıfının Yoludur.»

Bu arada yürüyüşçiler Marx'ın, Lenin'in, Engels'in, Nâzım Hikmet'in, Mustafa Suphi'nin, İbrahim Güzelce'nin bazı gençlik liderlerinin 1. Mayıs 1977'de öldürülenlerin portrelerini taşımışlardır.

ÖZAYDINLI'NIN DEMECİ

DİSK'in öncülüğünde düzenlenen 1. Mayıs İşçi Bayramı'nın saat 17.20'de sona ermesinden sonra bir açıklama yapan İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, «Bu sonuç Türkiye için büyük bir aşamadır» demiştir. Özaydınlı şunları söylemiştir:

«Törenlere katılan yurttaşlarımızın gösterdikleri olgunluk, seviye verici'dir. 1 Mayıs'ın böylesine bir olgunluk içinde kutlanması Türkiye için büyük bir aşamadır.»

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

1 Mayıs İşçi Bayramı nedeniyle bayramın yapılacağı alan ve çevresinde büyük güvenlik görevlisi alınmıştır. DİSK'in 50 bin kişilik işçi güvenlik görevlisi yanı sıra çok sayıda polis ve asker alanın çevresinde konuşlandırılmıştır. Polis ve DİSK görevlileri her aşamada yürüyüşe katılanlarının özerlerini aramışlardır.

Alanı çevreen büyük yüksek binaların üzerinde bulunan polis görevliler de sürekli olarak dürbünlerle çevreyi izlemişler ve birbirlerine bilgi vermişlerdir.

PANKARTLAR

1 Mayıs 1978'de en çok göze batan pankartlar şunlar olmuştur:

«15'ler Başlattı, Yüzbinler Yürüyor», «Bilji TKP», «Sunbahçeler 1 Mayıs İçişleri Bakanlığı Gelebilmez», «Nöton Bom basına Hayır», «Faşizme Karşı Omuz Omuza», «İşçiler Birleşin», «Yaşasın Proleterya Enternasyonalizmi», «MHP, Ülkü Ocakları Kapatılsın. Faşistlerden hesap sorulsun». «141-142'ye Hayır», «Tüm Çalışanlara Sendika Özgürlüğü», «İşçi Memur Ayrımına Hayır», «Yolumuz İşçi Sınıfının Yoludur.»

Bu arada yürüyüşçiler Marx'ın, Lenin'in, Engels'in Nâzım Hikmet'in, Mustafa Suphi'nin, İbrahim Güzelce'nin bazı gençlik liderlerinin 1. Mayıs 1977'de öldürülenlerin portrelerini taşımışlardır.

KIBRIS'TA

Kıbrıs'da 1958 yılından bu yana ilk kez 1 Mayıs İşçi Bayramı yığınsal olarak kutlanmıştır. Kıbrıs'da Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu (DEV-İŞ)'in öncülüğünde kutlanan törenlere 7 demokratik kuruluş ve mücadele partilerinden Toplumcu Kurtuluş Partisi, Cumhuriyetçi Türk Partisi ve Halkçı Parti'nin temsilcileri katılmıştır. Miting sonunda «Bu ülkemsiz Kıbrıs», «Kıbrıs NATO Üssü Olamaz», «Yaşasın DEV-İŞ», «Nöton Bombasına Hayır» belgeleri bulunan Toplumcu Kurtuluş Partisi Oda'nın kapatılması da istenen mitingde DEV-İŞ Genel Başkanı Hasan Sarıca bir konuşma yapmıştır. Sarıca konuşmasında şöyle demiştir:

«Emekçi halkın ekonomik mücadelesi devam ederken emperyalizm gözlerini Kıbrıs sorununa çevirmiştir. Bulunacak çözüme karşı uyanık olmalıyız. Kıbrıs'ın NATO üssü ve batmayan uçak gemisi olmasına karşı örgütü bir şekilde karşı çıkmalıyız. Enosis'e veya taksime gütürecek emperyalist çözümlere karşı korkmadan DEV-İŞ olarak mücadele etmeliyiz»

Saat 10.00'da Yeni Mersin önünden yürümeye başlayan toplutuk Atatürk Alanı'daki mitingden sonra dağılmıştır.

Türkiye ve

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Burada da gördüğün gibi 30 Kişiyiz. Geriye 15 kalıyor. Onlara göre ülke yönetiliyor.

1 Mayıs sabahı Kabataş meydanı. Grundiş emekçileri, «İşsizlik» pankartı taşıyorlar. «Faşizme geçit yok» diyorlar. Başı eeken kadın İşçiler, «arkadaşlar, bugün gündüz ve gece, Kıbrıs'ta, Kıbrıs'ta» haıretimizi diyorlar. Pancar Motorda oroda. «Bütün ülkelerin İşçileri birleşine pankartı taşıyorlar. İşçi sınıfı partisine özgürlük!»

Alan bezenmiş. Ala bayanmış adeta. Yüzü gülec insanlar, birbirini selamlaşmaktan kaçıyorlar. Akın devam ediyor.

Bu arada Taksim'den Kabataş'a inen yol boyunda insanlar sıralanmış. Üstler, başlar, yerlerinin İşçi sınıfının yanı olduğunu gösteriyor. Kimsel cıkmıyor olmalı. «Kenardan bakıyım» diyor. İki kardeş konuşuyor: «Selamı, biz de giretim mi kola?» — «Ne o be, sen kanına mı susadın?» «Bak, ne güzel yürüyorlar. Kadınlı erkekli. Yaşlısı, genci akıyor yuka rıya. Selamı. İki gözüm kör olsun ki, seneye ben de yürüyecağım.»

Kabataş'dan yukarı akın eidiyor 1 Mayıs geleneğini yaşatanlar. AKSİ geçiyor. Elterinde pankartlar var. Kocaman ve fo kat bembeyaz. Bembeyaz pankartlar, alı, mavili, cümbüşünün icerisinde dikkati çekiyor. Bembeyaz, ama söylemek istediklerini de pek güzel dile getiriyor. Konuştukları dili yazılı ilde getirmeleri yasak çünkü.

Ardından bir grup sof tutuyor. 200 kişi varlar. Önceleri, kıyıdan seyredıyorlardı 1 Mayıs olanını alandan. Bitirici pankart istiyorlar yürüyüş kollarıdan. Coşuyorlar. 1 Mayıs'da, yürüyenlerin yanında değil de, seyredenlerin arasında butunmaktan hicab duyuyorlar.

Alana akın sürüyor. Sabahın 8'sindeki Kabataş hak getire. Yazıhane dizaynı, ekmeğe, özgürlüğe hasreti haykırıyor. «1 Mayıs 1977'nin hesabını soracağız. Alman televizyonuna demeç veren İşçinin dediği gibi: Demokrasi gücleri, büyük bir sinav daha veriyorlar. «Biz oyıdınlık bir gelecek, ileri demokrasi» diyorlar. «Ortadoğu'da hiç kimseyi sokmıyacaklarını söylüyorlar. «Maocu musun sen?» diye soruyorlar. Adam, «ben de sizinle yürümek istiyorum, benim örgütüm yok» diyor. «Yöleyse arkadaş hemen bir örgüte ayre ol.» Örgüsüz olmaz. Bu işler. Sendikada, demokratik örgütlerde saf tut. Kurtuluş yok tek başına. Kurtuluş ancak bir bakma. Maocuyorlar oğzımız yanda diyorlar.

Taksim'e akın başlıyor. Yüzbinler akıyor. Ekonomik, demokratik kitleler akıyor. «Biz geldik» 1 Mayıs şehitleri anılıyor. «15'ler başlattı yüzbinler sürdürüyor» pankartları altında yüzbinler İşçi sınıfı partisine özgürlük!»

Alan bezenmiş. Ala bayanmış adeta. Yüzü gülec insanlar, birbirini selamlaşmaktan kaçıyorlar. Akın devam ediyor.

Bu arada Taksim'den Kabataş'a inen yol boyunda insanlar sıralanmış. Üstler, başlar, yerlerinin İşçi sınıfının yanı olduğunu gösteriyor. Kimsel cıkmıyor olmalı. «Kenardan bakıyım» diyor. İki kardeş konuşuyor: «Selamı, biz de giretim mi kola?» — «Ne o be, sen kanına mı susadın?» «Bak, ne güzel yürüyorlar. Kadınlı erkekli. Yaşlısı, genci akıyor yuka rıya. Selamı. İki gözüm kör olsun ki, seneye ben de yürüyecağım.»

Kabataş'dan yukarı akın eidiyor 1 Mayıs geleneğini yaşatanlar. AKSİ geçiyor. Elterinde pankartlar var. Kocaman ve fo kat bembeyaz. Bembeyaz pankartlar, alı, mavili, cümbüşünün icerisinde dikkati çekiyor. Bembeyaz, ama söylemek istediklerini de pek güzel dile getiriyor. Konuştukları dili yazılı ilde getirmeleri yasak çünkü.

Ardından bir grup sof tutuyor. 200 kişi varlar. Önceleri, kıyıdan seyredıyorlardı 1 Mayıs olanını alandan.

★ TÜRKİYELİ İŞÇİLER FEDERAL ALMAN SENDİKALAR BİRLİĞİNDEKİ TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ METE ATSU'YU SENDİKALAR BİRLİĞİ GENEL MERKEZİNE BİR MEKTUP GÖNDEREREK ŞİKAYET ETTİLER

DGB Merkezi'ndeki Türk-İş temsilcisi işçilerin istemlerini hiçe sayıyor

POLİTİKA (ÖZEL)

Federal Almanya Sendikalar Birliği (DGB)'nin merkezindeki Türk-İş Temsilcisi Mete Aksu'nun DİSK'e karşı propaganda yapmaya çalışması ve FİDEF'e düşmanca tavır alması protesto eden Goppingen'de çalışan Türkiyeli işçiler, DGB Merkezi'ne bir mektup göndermişlerdir.

Federal Almanya'da çalışan yüzbinlerce emekçinin DİSK'in sınıf ve kitle sendikacılığı savaşımına sempati beslediklerini belirten işçiler, Sendikalar Birliği Merkezi'ne gönderdikleri yazıda şunları açıklamışlardır:

«Bay Aksu her fırsatta DİSK ve DİSK yanlısı işçilere sövmekte, komünist damgasını vurmaktadır. Bu kişi FİDEF'e karşıdır. Kendi Radyosu Türkçe Servisi'ne karşıdır. DGB içinde kendi gibi görevli diğer vatandaşlarımıza karşıdır ve hatta son zamanlarda Halkçı Devrimci Federasyon'a da karşıdır. DGB'nin çıkardığı DGB Haberler adlı gazetesi kendi bülteci ve gerek dış politikasına öylesine alet etmiştir ki, biz bu gazeteyi işçilere verdiğimizde protesto ile karşılaşmaktayız. Diğer görev (?) ve amaçları bir yana Aksu bu davranışlarıyla, anılışları ilerici ve demokratik güçlerin öfkesini üzerine çekerek, böylece hem işçi sınıfı hareketi içinde kendine bir yer kapmak istiyor hm de polemikler üzerine kariyerini oturtmak istiyor.»

Tüm. Has-İş Adana Ozel Hayat Hastanesi'nde sözleme g.rüşmelerine başladı

İSTANBUL (İSTA)

Tüm. Has-İş Sendikası Adana Özel Hayat Hastanesi'nde toplusözleşme görüşmelerine başlamış. İstanbul Sıtma Eradikasyon Bölge Başkanlığında ise iş mahkemesi kararıyla toplusözleşme yetkisi kesilmişmiştir.

Son dönemde örgütlenmelerinin hızla genişlediğini, bu örgütlenmenin somut ürünlerinin alındığını açıklayan Sendikanın Genel Sekreteri Ali Rıza Ünal, bu gelişmelerin Türkiye'de tüm memurların «sosyal güvenlik örgütü» olan Emekli Sandığı'nın, lüks turistik yatırımlarda, Türkiye'de çokuluslu şirketlerle birlikte bir «TEKEL» durumuna geldiği ve bir milyonun üzerindeki memurların nafakasından kesilen milyarlarca liralık fonun, uluslararası tekellerin hizmetine sunulduğu ve talan edildiği açıklanmıştır.

DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikasının, hazırladığı ve Emekli Sandığı'nın yalnızca turizm alanındaki yatırımlarının ele alındığı belgesel raporda, yabancı sermayenin turizm alanına ilk kez, Emekli Sandığı tarafından çağırıldığı iddia edilmiştir.

Uluslararası şirketlerin yönettikleri lüks turistik işletmelerde, bazı oyunlarla normal yasal kâr hadlerinin üstünde döviz transferi yaptıkları, Emekli Sandığı'nın da bunlara aracı olduğu belirtilen raporda, bunların bedelsiz ayrıntılarına yer verilmiş ve özellikle Emek Turistik Tesisleri Limited Şirketinin işlettiği Büyük Tarabya, Büyük Efes gibi turistik otellerdeki «Yağma» ve «Talan», somut veriler ve pratik uygulamalar ışığında sergilenmeye çalışılmıştır.

★ LÜKS TURİSTİK YATIRIMLARDA TÜRKİYE'DE ÇOK ULUSLU ŞİRKETLERLE BİR «TEKEL» DURUMUNA GELDİĞİ BELİRTİLEN EMEKLİ SANDIĞI'NIN ULUSLARARASI TEKELLERİN HİZMETİNE SUNULDUĞU VE MİLYONLARCA LİRALIK FONUN TALAN EDİLDİĞİ AÇIKLANDI

Emekli Sandığı tekelci sermayenin yerli işbirlikçiliğini yapıyor

İSTANBUL (İSTA)

Maliye Bakanlığına bağlı ve Türkiye'deki tüm memurların «sosyal güvenlik örgütü» olan Emekli Sandığı'nın, lüks turistik yatırımlarda, Türkiye'de çokuluslu şirketlerle birlikte bir «TEKEL» durumuna geldiği ve bir milyonun üzerindeki memurların nafakasından kesilen milyarlarca liralık fonun, uluslararası tekellerin hizmetine sunulduğu ve talan edildiği açıklanmıştır.

DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikasının, hazırladığı ve Emekli Sandığı'nın yalnızca turizm alanındaki yatırımlarının ele alındığı belgesel raporda, yabancı sermayenin turizm alanına ilk kez, Emekli Sandığı tarafından çağırıldığı iddia edilmiştir.

Uluslararası şirketlerin yönettikleri lüks turistik işletmelerde, bazı oyunlarla normal yasal kâr hadlerinin üstünde döviz transferi yaptıkları, Emekli Sandığı'nın da bunlara aracı olduğu belirtilen raporda, bunların bedelsiz ayrıntılarına yer verilmiş ve özellikle Emek Turistik Tesisleri Limited Şirketinin işlettiği Büyük Tarabya, Büyük Efes gibi turistik otellerdeki «Yağma» ve «Talan», somut veriler ve pratik uygulamalar ışığında sergilenmeye çalışılmıştır.

Örneğin, Büyük Efes'de 256 bin 999 dolardır. Bunun Türk parası karşılığı, beş milyon dolayındadır. Bunun aylık gelir olarak karşılığı ise 46 bin liradır.

Türkiye'de 9'u lüks diğerleri 1, sınıf olmak üzere toplam 26 adet turistik otel bulunduğu belirtilen raporda, Emekli Sandığı'nın bunlardan 8 tanesinin sahibi, bir tanesinin ortağı olduğuna tişaret edilimiş, burlarda yapılan hırsızlıklara göz yumuldağı savunulmuştur.

Öte yandan, yağma, ve talanı meşrulaştıran ve adına «Tenzilat ve İkram Yönetmeliği» denilen uygulama ile, birtakım zevat ve önemli kişilere bedava ikramlarda bulunulduğu ve bu ikramlardan «Barset» adı verilen bir tür içki ve yemek sofrasının 15-20 bin liraya donatıldığı iddia edilen raporda, turistik işletmelerde çalışan işçilerin amansız bir şekilde sömürüldüğü ve işçilerin hak alma mücadelelerinin kırılmak istendiği vurgulanmıştır.

"Maden işçilerinin savaşımı uzlaşmacı sendikaları ürkütüyor,,

ANKARA (İSTA)

Dev. Maden-Sen, 220 işçinin çalıştığı Gediz'deki Atılal ve 300 işçinin çalıştığı Hasan Çelebi Elektrik Etüd Sondaj İşyerlerinde toplusözleşme yapma yetkisini almıştır.

Dev. Maden-Sen Genel Merkezi'nden yapılan yazılı açıklamada Gediz'de Nizamettin Çoban'a ait Atılal Linyit Ocakları için yapılan yetki girişimini Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu yetkililerini telaşlandırdığı ifade edilmiş, «Türkiye'nin en önemli linyit yataklarının bulunduğu Kütahya Bölgesine sendikamızın girmesi Maden Federasyonu'nda panik yaratmıştır» denilmiştir.

Dev. Maden-Sen tarafından yapılan açıklamada sendikanın Malatya Hasan-Çelebi'de kurulu olan TEK'e ait Elektrik Etüd Sondaj Kampı işyerinde yapılan girişimlerde 300 işçiden 294'ünün imzaladedildiği belirtilerek, bu işyerinde toplusözleşme mütakerelerinin sonuç vermemesi halinde grev kararı alındığı da bildirilmiştir.

«İrade beyanı uygulamasında başarıyla çıkan Sendikamız bu işyerinde çoklaşan işçilerin örgütlü ve yetkili sendikası olduğunu kanıtlamıştır. İstanbul 4. İş Mahkemesinin de onayladığı yetkinin belirmesinden sonra kısa sürede toplusözleşme görüşmelerine başlayacağız. Sendikal örgütlenmemizin karşısında gördüğümüz işçi sınıfına ters unsurlar-

OLEYİS'in Borsa Lokantası grevi sürüyor

İSTANBUL (İSTA)

Oleyis Sendikasına üye Borsa Lokantası işçilerinin toplu iş sözleşmesinde anlaşma olmaması üzerine 24 Nisan 1978 günü başlattıkları grev başarıyla sürmektedir.

Sendika yetkililerinden alınan bilgiye göre, 1 Ocak 1978 tarihinde başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işveren sendikanın tüm isteklerine karşı çıkmıştır. Oleyis'in görüşmelerde anlaşma sağlanamaması üzerine aldığı grev kararına karşı işveren de lokavt ilan etmiştir. İşçileri asgari ücret gibi sefalet ücretine katlanmaya zorlamak isteyen işverenlere karşı işçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadelesinde kararlı olduğunu ifade eden sendika yetkilileri lokavt kararının işçileri yıldırmayacağını ve 36 üyesinin grevinin başarıyla sonuçlanacağını söylemişlerdir.

ARADA BİR

Yükümlülüklerimiz ve uzlaşmacılığın böylesi

AYGÜN AKSU

(Baysen İstanbul Şube Başkanı)

İşçilerden habersiz toplusözleşme İmzalamak uzlaşmacı sendikaların temel nitelikleridir biridir. Böyleci sendikalar patronlarla elele yapırlar bunu... Bütün İşkollarında böyle uzlaşmacı, sömürüyü sırnırlama mücadelesinin karşısında yeraian sendikalar bulunmaktadır.

Ülkemizde özelliikle yapıcılık işkolunda çalışan İşçilerin sorunları diğer İşkollarında çalışan İşçilere göre; yaşam ve çalışma koşulları, İş güvenliği ve sendikal örgütlenmeleri bakımından farkılıklar taşımaktadır. Uzlaşmacı sendikalar bu İşkolunda coktur. Ve alabiliiğine sandırlar... Patronların danışmanlıcını yaparlar. Kendi kişisel çıkarları için 'sendika' kurar 'sendikocnik' yaparlar.

Bu sınıf uzlaşmacılarına bir örnek'de Yal-İş Sendikası'dır. Ayni patronun 2 ayrı kuruluşu olan Çavuşoğlu-Kozanoğlu ve Göktaş Firmaları'yla yaptıkları toplu iş sözleşmesi de söylediklerimizin güzel bir kanıtı olmaktadır. Bu sözler Yendik Tersane İnşaatında çalışan İşçiler icindir. Ancak sözleşmeye taraf olan firmaların olmayan İşçilerini çalışmayan İşçileri de kapsamı icine olmaktadır. Söyle ki, sözleşmenin 2/b maddesinde; «Bu toplu iş sözleşmesi Kozanoğlu-Çavuşoğlu İnşaat Taahhüt Limited şirketi ile Göktaş İnşaat Ticaret ve Sanayii Limited Şirketinin halen Taahhütü altında bulunan ve sözleşmenin süresi icinde taahhüdü altına girecek olan tüm İşyerlerinde calışan İşçileri kapsamına alır» denilmektedir.

Yol-İş Federasyonun bağlı Yal-İş Sendikası'nın bu sözleşmesinden üst kuruluşu bile uzun süre haberaiz kalmıştır. Bu bir yana sözleşmenin disiplin hükümleri ile ücret zammı maddesi İşçinin alınterinin patronlara nasıl peşkeş cekildiğini apaçık göstermektedir. Sözünü attığımız disiplin maddesi patron lasterse 13 ve 17. maddeleri İşletmeden İşten atabilme yetkisine sahip kılmaktadır. Ücret zamları ise rezalet. Buna göre 1 yıl için asgat ücretlerine brüt 2 lira, 2. ve 3. yıllar icin asgat ücretlerine brüt 3 lira zam gorecek İşçiler. Yani 6a yıl sonra İşçiler 8 lira zam almış olacaklar... Ve bu sözleşme 1 Ocak 1976 dan 31 Aralık 1978 tarihine kadar şirketin varolan bütün İşyerlerinde geçerlidir.

Baysen, yaşı İşçilerin sınıf ve kitle sendikal örgütüdür. Sömürüyü sınırlama savaşımını kendine temel ilke edinmiş Baysen, bu gibi sendikalarla savaşımı da ertelenmez bir görev bilmiştir.

Özel sektörde böylesi sözleşmelerde taraf olan ağzede sendikalar, ağzede sendikacılar kamu sektöründeki İşyerlerinde değişik yöntemlerle boy göstermektedirler. Yetki alma cabasında kimi ekonomik vaadlerle, kimi ekonomik baskılarla İşçileri bölmeyi, yanıtmayı gar edinmişlerdir. Bunun yanı sıra Özel, kesimde daha değişik kamu kesiminde de İşyerenlerle, İşveren vekilleriyle «İyi» İlişkiler kurarlar. Bunlar icin önemli olan toplusözleşme yetkisini kurtarmak ekonomik kaynaklar sağlamaktır. Yetki alabilmek İcin İşverenler kanalıyla İşçi Üzerinde çeşitli baskılar uygulamak, İşçilerin siyasal görüşlerini carpıtarak İşverenlere ejundlemek» de denedikleri başvurdukları oyunlardır.

Boyasen'de bütünleşen yapı İşçileri böylesi sendikacılara ve sendikacılara karşı örgütsel yapısını geliştirerek savaşım vermeye kararlıdır. Sınıf uzlaşmacılığının yapıcılık İşkolundaki İşçilerine karşı kararlı tavrı koymaktan geri durmayacaktır...

BUNALIM VE GÖRÜNTÜLERİ

Toplu işten çıkarmalar ve tensikatlara karşı tepkiler: 18

★ «İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİNE YÖNELİK SALDIRILARA GÖZ YUMAMAYIZ»

İŞTA: Son zamanlarda tensikat ismi altında işten işçi atılmaktadır. Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

TOPUZ: Ülkemizde son zamanlarda tensikat ismi altında işçiler işten atılmaktadırlar. Bu uygulama İşverenin yeni bir oyunudur. Burjuvazi yeni bir oyunla İşçi emekçi üzerinde baskısını yoğunlaştırmakta ve açık açık saldırmaktadır.

Hükümetlerin bozuk ekonomik politikaları yüzünden çıkmaza giren ülkeler beceriksizlikleri yüzünden düştükleri zor durumdan kurtulmak İçin İşçilerimizin ve emekçi halkımızın omuzlarına yüklenmektedirler. Böylece İşçi sömürülmekte, baskılar altında ezilmektedir.

İŞTA: Zamlarla hammadde yokluğu arasında bir bağ var mı?

TOPUZ: Son zamlarla İrili ufaklı bir sürü İşletme hammadde yokluğunu bahane ederek İşçi çıkartmaya başlamışlardır. Aslında son zamlarla hammadde darlığının en ufak bir alakası ve bağlantısı yoktur.

DİSK 7. Bölge Temsilcisi Sebahattin Topuz'

Toplu işten çıkarmalara karşı savaşım sömürüyü sınırlama savaşımının önemli bir cephesidir...

Zamları hammadde yokluğu ile bağdaştırarak tensikat altı altında İşçiler sokağa dökülmektedirler. Aslında bu tensikat değil, tensikat adı altında İşçiyi sokağa dökerek İşsizler ordusunu arturmaktır. Bundaki gaye ise İş yok sözcüğünü emekçi halkın zihnine yerleştirerek düşük ücretle İşçi çalıştırmaktır.

Gerek metal sanayi ve gerekse kauçuk sanayi İş yerlerinde hammadde gerekçe göstererek İşçiler İşten atılmakta ise de, bunun esasını hammadde yokluğu olmadığı inancındayım. Dikkat edilecek olursa sendikaların örgütlediği İşyerlerinde İşverenler tensikata gitmektedirler. Sendikasız İşçi çalıştıran bu ikt İşkolundaki diğer İşverenler tensikata gitmektedirler. Bu da açıkça örgütlü İşçinin dağıtılması ve İşçi birliğinin bozulması İçin tüm İşverenlerin tüm İşçilerin üzerinde yeni bir saldırı biçimidir.

İŞTA: İşçi sınıfının, İşverenlerin bu tutumu karşısında alacağı tavır nasıl olmalıdır?

TOPUZ: İşçi sınıfımızın örgütlü gücü bu tür saldırılar karşısında mücadele vermeye ve bu zamana kadar elde ettiği kazanımlardan taviz vermeme kararlıdır. Mücadelemizin kimlere karşı olduğunu bilmekteyiz. Bu mücadelemiz DİSK'in öncülüğünde İşçi sınıfımızın vazgeçemeyeceği sömürüyü sınırlamak ve giderek kaldırıncaya kadar devam ettireceği onurlu bir mücadele olacaktır.

Komsomol Kongresi sona erdi

Sovyetler Birliği gençliği Nötron'a karşı çıkıyor

★ DÜNYA GENÇLİĞİNE YAPILAN ÇAĞRIDA, BARIŞ, DEMOKRASİ VE TOPLUMSAL İLERLEME YOLUNDA 1978 YAZINDA HAVANA'DA YAPILACAK DÜNYA GENCLİK FESTİVALİ'NİN ÖNEMİ VURGULANDI.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği'nin gençlik örgütü Leninist Komsomol'un Moskova'da toplanan 18. Kongresi sona ermiştir. Kongrede, Komsomol'un ve Komsomol Merkez Komitesi'nin ülke İçinde ve dışında yürüttüğü politika onaylanmış ve gelecek çalışma dönemnin çalışma programı hazırlanmıştır.

Komsomol, Nötron Bombası'nın üretimine geçilmesi ve bombanın Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi planlarına karşı yetkili savaşının şiddetlendirilmesi gerektiğini belirtmiş, barış ve silahsızlanma uğrunda savaşım veren gençliğin uluslararası bir forum yapmasını önermiştir.

Kongre'de, dünya gençliğine bir çağrı yayınlanmıştır. Çağrıda, 1978 yazında Havana'da yapılacak olan Dünya Gençlik Festivali'nin, gençlik birliği, demokrasi ve toplumsal İlerleme uğrunda verdiği savaşımında önemli bir aşama olacağına inanıldığı belirtilmiştir.

Leninist Komsomol'un 18. Kongresi'nin sonuç kararları arasında, dünyadaki olumlu gelişmeler sonucunda komünist gençlik birliklerinin faşizm ve irkçılığa karşı, barış ve silahsızlanma uğrunda sa-

iskandinav gençliği, "Nötron bombasına hayır,, diyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dört İskandinav ülkesinin gençlik örgütleri ortak bir bildiri yayınlayarak Nötron Bombası hakkındaki planları protesto etmişlerdir. İsveç, Finlandiya, Norveç ve İzlanda gençlik örgütleri yayınladıkları ortak bildiride, ABD emperyalizminin ve NATO'cuların Nötron Bombası gibi yığınsal kırım silahları üretme girişimlerini sert bir biçimde kınamışlardır. Ortak bildiride, İskandinav ülkeleri hükümetlerinin, BM Özel Silahsızlanma Toplantısı'nda, Nötron Bombasına ve diğer yığınsal kırım silahlarına karşı çıkmaları ve bu gibi silahları yasaklayan bir karar tasarısını bu toplantıya sunmaları istenmiştir.

Çin, Şili'ye yeni bir elçi gönderdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin, Şili'ye yeni bir elçi göndermiştir. Yeni Çin Elçisi, Pekin yöneticileri adına, Cuntanın Başkanı Pinochet'e güven mektubunu vermiştir.

Bilindiği gibi Şili'deki faşist darbeden sonra, bir çok ülke Şili ile diplomatik bağlarını kesmesine karşın, Maocu Çin yöneticileri, Şili ile diplomatik İlişkilerini korumuş ve bu ülkedeki elçisini geri çekmemişti. Çin, uluslararası ve ulusal planda gittikçe daha çok soyutlanan Şili Cuntasına ekonomik ve politik destek sağlamakta ve Şili'ye silah göndermektedir. Çin-Şili ticaretinin de son yıllarda hızla gelişmekte olduğu bildirilmektedir. Çin-Şili ticaretinin şimdiki hacminin, Allende'nin Halk Birliği Hükümeti zamanındaki ticaret hacminin üç katı olduğu belirtilmektedir.

Tokyo'daki maden kazasında 1 işçi ölDü

TOKYO (A.A.)

Tokyo'nun 570 mil Güneybatısında Fukuocaysta Yotsuyama Kömür Madeninde cevher yüklü bir tren 107 madenciyi taşıyan bir başka yeraltı trenliyle çarpışmış, bir madenci ölmüş, 95 madenci yaralanmıştır.

Madencilerden 15'i ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır. Öteki kazazedelerin ayakta tedavi gördüğü belirtilmiştir.

Kaza nedeni henüz bilinmemektedir.

Carter yönetiminin Ortadoğu siyasetini değiştireceği yolundaki haberler yalanlandı

WASHINGTON (THA-UPİ)

Beyaz Saray, Carter yönetiminin Ortadoğu siyasetinde değişiklik yaptığı yolundaki haberleri yalanlamıştır.

Kahire'de Mısır Dışişleri Bakanı Muhammed Kamil, pazar günü ABD'nin Kahire Büyükelçisi Herman F. Eilts'i sözde görüşmeye çağırmış ve kendisinden Başkan Jimmy Carter'in bir gazeteciye ABD'nin Filistin Devleti kuruluşunu yolunda İsrail'in planını desteklediğini söylediğine dair çıkan haberler konusunda açıklama istemiştir.

Daha önce «El Ahram» Gazetesi, son demeç ile Carter'in daha önceki beyanları arasında çelişki bulunduğunu ve bu davranışı «garip» ve hayret verici» bulduğunu yazmıştı.

Beyaz Saray sözcüsü Jerry Scheoter, verdiği bir demeçte ABD yönetiminin Ortadoğu'da izlediği siyasette değişiklik yapmadığını açıklamış ve şunları söylemiştir:

«New York Times'in yayınladığı yazıyı okumadım. Trudi Feldman adında bir gazeteci İsrail Devletinin 30. kuruluş yıldönümü nedeni ile Başkan Carter'la bir görüşme yapmıştır. Bu yazıda bir anlaşmazlık olmasi gerekir. Çünkü Amerika Ortadoğu siyasetini değiştirmemiştir. Ben sahsen yazıyı okumadım ancak bu arada kelimelerin hatalı olarak kullanıldığını sanıyorum.»

ABD yetkilileri duyurusu «Bir bardak suda fırtına» olarak nitelemişler ve Başkan Carter'in bir demeci sırasında bu kadar önemli bir konuda siyasi değişiklik yapmış olmasının olağandışı bir durum olduğuna İşaret etmişlerdir.

Polonya Barış Komitesi Genel Sekreter Yardımcısı:

"Türkiye barış hareketi genç olmasına karşın, silahsızlanma kampanyaları örgütlüyor,,

POLONYA BARIŞ KOMİTESİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI RYSZARD TYRLUK

Aşağıdaki açıklama, POLONYA BARIŞ KOMİTESİ, Genel Sekreter Yardımcısı RYSZARD TYRLUK tarafından, Türkiye dönüşünde VARŞOVA'da yapılmıştır. TYRLUK, Türkiye'de, Nötron Bombasına İlişkin en önemli konuları ele alan uluslararası bir sempozyuma katılmıştı. Açıklama, ZYCIE WARSZAWY gazetesinde yayınlanmıştır.

★ RYSZARD TYRLUK, BARIŞ DERNEĞİ'NİN 1. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TOPLANTISINDAN BÜYÜK BİR ÖVGÜYLE SÖZ EDİYOR

«Nötron Bombasına ve silahlanmanın artmasına karşı protestolar, dünya çapında bir genişliğe sahiptir. İstanbul'daki sempozyumda ve Barış Derneği'nin girişimi ile düzenlenen büyük toplantı sırasında, Nötron Bombasına İlişkin sorunları tartıştık. Türk kamuoyunda geniş yankılar uyandıran bu İki olayın her İkisinde de yer aldım.

«Türkiye barış hareketi, henüz genç olmasına karşın, Türkiye aydınlarının ve sendikacılarının geniş çevrelerini yanına kazanmada ve onları uluslararası Detant, barış ve güvenliği sağlamaştırma savaşımı çevresinde harekete geçirmede çok gayretli

«İstanbul sempozyumunda, Türkiye, Irak, Yunanistan, Romanya, Macaristan, Polonya ve Dünya Barış Konseyi delegeleri tarafından yapılan çok İlgi çekici ve anlamlı konuşmalar dinledim. Konuşmacılar en başta, Carter'in, Nötron Bombasının üretimine geçme kararının sonuçları ve bu silahı Avrupa'ya yerleştirmek konusunda almabilecek bir kararın sonuçları üzerinde durdular. Hepsi de çok tehlikeli olan bu olası sonuçların, askeri, politik, moral ve ahlaksal sonuçlar olduğu belirtildi. Türk kamuoyu böyle bir olasılığın kesinlikle karşısındadır ve bu tavrını, Nötron Bombasına karşı kitlesel protesto gösterilerinde ortaya koymaktadır. Bütün ülkede, bu kitle kırım silahının üretiminin yasaklanması çağrısı altında ilma toplama kampanyaları yürütülüyor. Çağrının altındaki birçok imza, kültür, bilim ve sanat dünyasının en önde gelen temsilcilerine ve ünlü artistlere, yayıncılara ve İnsan hakları savunucularına aittir. 3 Nisan'a dek çağrıya 40000 kişi imza atmıştı.

«Barışçı gösteriler ve İstanbul Sempozyumu, Nötron Bombasına ve silahlanma yarışına karşı protesto kampanyasının, dünya çapında ve Avrupa sınırlarını aşan bir karaktere sahip olduğu hakkındaki görüşleri tam anlamı ile onaylamaktadır. Bu kampanya, Dünya Barış Konseyinin ve detant İstemeyen güçlerin eylemlerine karşı çıkan örgütlerin, kurumların ve ünlü kişilerin çağrılarına bir cevaptır. Türkiye kamuoyu ve Polonya kamuoyu, genel olarak silahlanmanın artmasına ve özel olarak Nötron Bombasının üretimine kararlılıkla «HAYIR» demenin, Carter yönetimi tarafından, bu tip sonuçlarla dolu bir kararın alınmasının öncesinde, ciddi olarak göz önünde tutulacağına İnanmaktadır.

«Dünya ve halklar, silahlı çatışma tehdidini kaldırmaya ve barışı sağlamlaştırmaya hizmet eden her şeyi, sevinç ve hoşnutluk-la selamlayacaktır. Nötron ölümüne karşı birleşik ve kararlı bir «HAYIR» sesi yükseltmemizin nedeni budur.

Bangladeş'de KP'ne özgürlük istendi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bangladeş Komünist Partisi Başkanı imzası ile yayınlanan bir bildiride, Bangladeş Komünist Partisi üzerindeki yasağın kaldırılması istenmiştir.

Bilindiği gibi, hapishane bulunan Bangladeş KP Başkanı, ülkedeki demokratik güçlerin ak tif kampanyaları sonucu geçenlerde serbest bırakılmıştı. Bildiride, Komünist Partisi üzerindeki yasağın anti-demokratik bir uygulama olduğu söylenmiş ve halk tutuklu bulunan parti üyelerinin de serbest bırakılması istenmiştir.

Meies: Brejnev'in ziyareti büyük önem taşıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Alman Komünist Partisi Genel Sekreteri Herbert Meies, BSKP MK Genel Sekreteri ve Yüksek Şura Prestiyumu Başkanı Leonid Brejnev'in Mayıs ayı başlarında Federal Almanya'ya yapacağı ziyaretin büyük bir önem taşıdığını söylemiştir. Meies, Brejnev'in Federal Almanya ziyaretinin, yumuşamanın devamı, silahlanma yarışına son verilmesi ve Federal Almanya'nın Sovyetler ile İlişkilerinin daha da İyileştirilmesi İçin verilen savaşıma yeni bir hız katacağına İnandığını belirtmiştir.

Pakistan'da 21 gazeteci başlattıkları açlık grevi nedeniyle tutuklandı

LAHOR, (THA - UPİ)

Pakistan'da askeri yönetimin gazeteler ve yazıişleri müdürlerine karşı giriştiği sert davranışı protesto amacı ile açlık grevine başlayan 21 gazeteci ve basın İşçisinin tutuklandığı polis yetkilileri tarafından açıklanmıştır.

Tutuklamalar açlık grevine katılanların merkez olarak kullandıkları Urdu dilinde yayınlanan «Musavat» gazetesinde yapılmıştır.

Gazete binası polis tarafından kordon altına alınmıştır.

Tutuklananlar arasında Pakistan Gazeteciler Federasyon Genel Sekreteri Nisan Osmani Pakistan Gazete İşçileri Konfederasyonu Genel Sekreteri Hafiz Ragıp Karaci Gazete eller Cemiyeti Genel Sekreteri Ayvan Rahmanı'nın de bulundukları bildirilmiştir.

Geçen mart ayında Lahore baskısı yasaklanan «Musavat» gazetesinde kaç kişinin greve gittiği öğrenilememiştir.

Pencap hükümeti cumartesi günü Pakistan Gazeteciler Federasyonu Genel Bağlı Başkan ve Pakistan Gazete İşçileri Federasyonu Başkanını iki ay Pencap'tan sürgün etmişti.

Grevciler «Musavat» gazetesinin Lahore baskısının yayınlanmasını, gazetenin tutuklu bu lunan İki editörü ile diğer gazetecilerin serbest bırakılmalarını ve diğer gazetelere gönderilen sert bildirilerin geri alınmasını istemektedirler.

Arafat: Sosyalist ülkelerin desteği Filistin'e güç veriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yasser Arafat, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin Filistin'e sağladıkları desteğin, Filistin Arap halkına, kendi kaderini tayin ve kendi devletini kurmak uğrundaki savaşta yeni bir güç verdiğini söylemiştir.

Yasser Arafat, Moskova Radyosu'na verdiği bir demeçte, Mısır'ın sürdürdüğü teslimiyetçi politikayı reddetmiş ve İsrail birliklerinin İşgal ettikleri topraklardan çekilmeleri ve Filistin halkının yasal haklarının sağlanması gerektiğine İşaret etmiştir. Arafat, Cenevre Barış Konferansı'nın, Ortadoğu sorununa bir çözüm bulmak amacı ile yeniden başlamasını istemiştir.

KITALAR SORUNLAR

uğur kökden

Kopenhag toplantısı ve Mrs. Ogarkov

Savaş kışkırtıcılığının belirtileri var. Bilinen bir politikası var. Doğal olarak barışın da. Barış politikasının da birtakım belirtileri var.

Çeşitli nedenlerle, çeşitli tarihlerde Türkiye'ye gelen NATO Yönetilcleri-Komutanlar ve Genel Sekreter - sürekli savaş hazırlıklarının yetersizliğinden, silahlanma tırmanmasının gereğinden, ülke topraklarına yeni silahlar ve dinleme sistemleri yerleştirilmesinin kaçınılmazlığından söz ediyorlar. O kadar ki, Türkiye ekonomisinin onuncu, bilim ve yüksek teknolojiye göre ülkenin gözü aldığı tehlikeler ve omuzladığı yük arasında herhangibir karşılaştırma yapma gereği duymuyorlardı. Kısaca, İkincileri hiç hesaba katmıyorlardı.

Geçen hafta, yarım yüzyıla yakın bir aradan sonra ilk kez, bir Sovyet Genelkurmay Başkanı aynı zamanda Savunma Bakanı Birinci Yardımcısı- Türkiye'ye geldi. Bundan önceki ziyaret, Bakan sıfatıyla ve Cumhuriyetin onuncu yıldönümü nedeniyle Maresşal Voroşilov tarafından 1933'te gerçekleştirilmişti. Gene bir Maresşal olan Vasiliyev Ogarkov'un belirgin ve tanınan niteliği, Uluslararası boyutta bir silahsızlanma uzmanı oluşu. Zaten bu sıfatla, to 60 yıllarının sonundan bu yana, Salt-1 (strateji silahların sınırlandırılması anlaşması)'nın hazırlanmasında Sovyet Delegeleri arasında yer almıştı. Aynı uzmanlık ve geçmiş yıllarını demeç biçimi, Maresşal Ogarkov'un iki hafta önce ABD ve Sovyet Dışişleri Bakanları arasındaki Salt-2 görüşmelerine doğrudan katılması sonucunu yaratmıştı. Bir askerin diplomatlar arası konuşmalarda görüşme masasında kolktuk İşgal etmesi, elbette hem az rastanan hem de anlamı bürülük bir olgu. Bu katılış yüzünden, Maresşal'in Ankara ziyaretı bir hafta İleri alındı.

Görülüyor ki, soğuk savaşın mimarları ile barışın kurucuları arasında temelden ayrılıklar var. Bu ayrılık, yalnız Orgeneral Haig (NATO Başkomutanı) İle Maresşal Ogarkov'un geçmişteki ve günümüzdeki önemli İşlevinden kaynaklanmıyor. Aynı zamanda, Türkiye'de oynadıkları rolün niteliğinde de görülüyor. Sözgelimi, Sovyet Genel Kurmay Başkanı, Ankara'da, Türkiye'nin Nötron bombası yapımına karşı kesin tavır almasını İstemiştir. Silahsızlanma konusundaki Sovyet görüşlerini hükümet yetkİlilerine aktaran Maresşal Ogarkov'un başkanlık yaptığı görüşmeler sırasında, muhataplarına silahsızlanma konusunda Türkiye hükümetinin de önemli katkılarının olabileceğini vurgulamaya özen gösterdiği anlaşılıyor. Kuşkusuz, Maresşal'in sözünü ettiği katkı, 2 Haziranda, Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Olağanüstü oturumunda Başbakan Ecevit'in yapacağı tarihsel önem taşıyan konuşmayla İlgili.

Oysa, öte yandan, Nisanın son haftasında, Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da toplanan NATO Nükleer Plan Komisyonunun İki günlük oturumunda aynı konular -ama, tamamen başka bakımda- ele alındı. Nötron bombasının üretimi ABD tarafından ejmdilik ertelenmekle birlikte, sızan haberlere bakılırsa, bu alandaki teknolojik araştırmaların sürdürülmesi komisyonca kararı bağlandı. Toplantıya Türkiye adına katılan Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın tavrı ve tek oyu yeterli oldu mu bilinmez, ama NATO Avukatı çevrelerin genel eğilimleri ve silahsızlanmayı körükleyen davranışları apaçık ortada.

Sovyet Maresşali ile yaptığı görüşmede, «Sovyet ve Türk halklarının -kişisel deneyimine dayanarak- birbirine benzerliği'nden söz eden Savunma Bakanının toplantı öncesi Nötron bombası ve bu bombanın Türkiye topraklarına yerleştirilemeyeceği konusunda açık ve bağlayıcı tavrı elbette çok yerinde olacaktı. Bu yapılmadığına göre hiç olmazsa şu bunalım döneminde Kopenhag oturumunun sonuçları, getirdiği yahut getireceği yeni yükler konusunda duyurucu bir açıklama yapılabilirdi. Ta ki, dost ve düşmen, herkes «NATO'nun bir barış aracı» olmadığını görsün, anlasın.

«Ayrıca, Maresşal'in Türkiye'yi ziyaret ettiği hafta tüm gezegenimiz de İlginç barış girişimlerine sahne oldu: Sosyalist enternasyonal silahsızlanmayı gündemine getirdi. Brejnev'in komsomol (sovyet gençlik örgütü) kongresinde yaptığı konuşma -silahsızlanma önerileri- geniş yankılar uyandırdı. Son olarak Balkanlarda da ılışılmadık bir barış rüzgarı esip duruyor.

"Diego Garcia Üssü kaldırılmalıdır!,,

★ ŞEYSEL KONFERANSINDA, HİNT OKYANUSU'NUN BİR BARIŞ BÖLGESİ OLMASI İSTENDİ.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güneybatı Hint Okyanusundaki ada ülkelerin İlerici partileri ve örgütlerinin düzenlediği İlk konferans sona ermiştir. Seysel Adaları'nın başkenti Victoria'da yapılan konferansta, Hint Okyanusu'nun bir barış bölgesine çevrilmesi konusu üzerinde durulmuştur. Konferansa katılan delegeler, CENTO blokunun dağıtılmasını, Güney Atlantik Askeri Blokunun kurulması planlarından vazgeçilmesini ve Diego Garcia arasındaki ABD üssünün kaldırılmasını İstemişlerdir.

Konferansta ayrıca kurtuluş hareketlerine yapılan yardımların genişletilmesi, ekonomik İşbirliği, Hint Okyanus

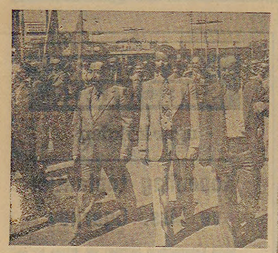

DİSK GENEL BAŞKANI ABDULLAH BAŞTÜRK VE YÜRÜTME KURULU ÜYELERİ BEŞİKTAŞ'TAN GELEN KORTEJİN BAŞINDA YÜRÜMÜŞLERDİR..

MADEN-İŞ GENEL BAŞKANI KEMAL TÜRKLER, BANK-SEN GENEL BAŞKANI METİN DENİZMEN, LASTİK-İŞ GENEL SEKRETERİ CELAL KÜÇÜK DE DİSK'E BAĞLI SENDİKALARIN YÖNETİCİLERİ İLE BİRLİKTE YÜRÜDÜLER..

Törene çeşitli ülkelerin işçi sendikalarının temsilcileri katıldı

★ 17 ÜLKENİN SENDİKALARI DA 1 MAYIS TÖRENLERİNE MESAJ GÖNDERDİ

İŞÇİ SINIFININ SAVAŞ-BİRLİK-DAYANIŞMA GÜNÜNE «ULUSAL BASKIYA, SOVENİZME VE IRKÇILIĞA HAYIR!» DİYEN DOĞULU KADINLAR DA YÖRESEL KIYAFETLERİ İLE KATILDILAR..

HABER MERKEZİ

İstanbul'da yapılan 1 Mayıs kutlama törenlerine çeşitli ülkelerin işçi sendikaları temsilcileri de katılmıştır. DİSK'in konuğu olarak İstanbul'a gelen konukların yanısıra başta DSF olmak üzere, Sovyetler Birliği Tüm Sendikalar Merkez Konseyi ve birçok ülke sendikaları gönderdikleri mesajlarla 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlamışlardır.

YABANCI KONUKLAR

1 Mayıs Törenine katılan yabancı konuklar şunlardır:

★ Romanya Sendikaları Merkez Konseyi Üyesi ve Cluj Bölge Konseyi Başkanı Florirsca Ioan,

★ CGT (Fransa) Genel Sekreteri Rene Duhamel'in Yardımcısı Denis Bord,

★ Bulgaristan, Haskova Sendikalar Konseyi Yürütme Kurulu üyesi Atanas Stoilov Kostadinov,

★ Irak, Metal İşçileri Federasyonu Genel Sekreteri Rasheed Aziz,

★ Macaristan Sendikaları Merkez Konseyinde Başkanlık Bürosunun Başkanı Sandor Butor, İstvan Mandoki,

★ Yunanistan, ESAK Yönetim Kurulu üyesi Georgios Theophanidis ve eşi,

★ Polonya Sendikaları Merkez Konseyi Başkanlık Divanı üyesi Beresnlewicz Stanislav,

★ Kıbrıs, Dev-İş Yönetim Kurulu üyesi Bayram Ahmet,

★ İngiltere Genel Hizmetler Sendikası'ndan Cormick, Domahe, ve Selby.

MESAJ GÖNDEREN YABANCI KURULUŞLAR

1 Mayıs Törenine mesaj gönderen yabancı kuruluşlar:

— Dünya Sendikalar Federasyonu,
— FİS, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu,
— Sovyetler Birliği Tüm Sendikalar Merkez Konseyi,
— Vietnam Sendikaları Konfederasyonu,
— Kıbrıs İşçi Federasyonu,
— Demokratik Almanya Cumhuriyeti Sendikalar Birliği,
— İsviçre Sendikalar Birliği,
— Lüksemburg İşçi Sendikaları Birliği,
— Moritanya İşçi Sendikaları Federasyonu,
— Moğol Sendikaları Merkez Konseyi,
— Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi,
— Portekiz Sendikaları Sekreterliği,
— Uluslararası Tekstil, Giyim ve Deri İşçileri Sendikası,
— Uluslararası Hostaryma İşçileri Sendikalar Birliği,
— Uluslararası Yeraltı Maden İşçileri Federasyonu,
— Uluslararası Yapım, Ağaç ve Yapım Malzemeleri Sanayi Sendikası
— Dünya İş Konfederasyonu,
— Yunanistan Sendikalar Birliği

televizyon

19.30 PİNOKYO
19.55 BİR KONU, BİR KONUK (TRT'NİN KURULUŞU)
20.30 HABERLER
21.15 BEŞ DAKİKA
21.20 BİR SOLİST (TÜRK HAFİF MÜZİĞİ (EROL EVGİN)
22.40 TV'DE TİYATRO
23.10 GÜNE BAKIŞ

radyolar

TRT I

05.00 Açılış
06.02 Günaydın
07.02 Köye Haberler
09.02 Türkü Defteri
09.40 Çevre Sorunları
10.01 Arkası Yarın
11.20 Türküler Geçidi
13.00 Haberler
15.01 Sizlerle Birlikte
17.02 Akşama Doğru
19.00 Haberler
20.15 Köy Dağarcığı
22.00 Haberler
00.02 Gece Konseri
01.00 Kapanış

TRT II

08.00 Gün Başlıyor
10.30 Verimlilik
12.20 Sağlığımız
12.30 Caz Müziği
13.00 Haberler
16.40 Şarkılar
18.30 Gelenektlerimiz
19.30 Türküler
20.30 Olayların İçinden
21.15 Sanat Dergisi
23.55 Kapanış

TRT III

07.00 Açılış
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
10.55 Türküler Geçidi
11.15 Öğleye Doğru
12.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
18.00 Müzikte Çağlar
19.00 Saldan Saliya
20.00 [illegible] Müziği
[illegible] Müziği
01.00 Kapanış

bulmaca

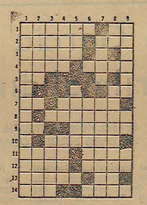

SOLDAN SAĞA:

1 — Bugün bütün dünya işçilerinin birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'a bu kimliği kazandıran eylemin 1886'da Amerika'da ilk başladığı eyalet. - 1 Mayıs 1977'de 36 kişinin ölümünden sorumlu olan faşist-gerici partilere hallarının tahrik ed. 2 — 1 Mayıslarda bütün dünya işçilerinin geleceğe cömlik sloganlarıdaki ortak sözcük - Yüce. 3 — Dün 1 Mayıs Alanı'nı dolduran yüzbinlerin bir söz çiçkte ifadesi. 4 — TERSİ, bahçelerde otrulacak sıra - Almanya'da 1 Mayıs. 5 — TERSİ, bir harfin okunuşu. 6 — Bir elmır. 7 — Çalışma. 8 — Yönetim Organlarının vecket olmayan elemanı (İki sözcük). 9 — Bağrılama - Kıbrıs'ın Türk kesimindeki okulsuzsuzsu kavesinin. 10 — Kürkçe'de 1 Mayıs. 11 — İstanbul'un işçilerin vatan olduğu bir semti - Mardin'in bir ilçesi. 12 — Mahkeme kürsünü gösteren resmi belge - TERSİ, bir hayvan. 13 — Yürüyerek - Yabancı bir sigara markası. 14 — Ankara'nın, mücadele geleneğine sahip İşçilerden oluşan bir belediye kuruluşu - Anlan (eski dilde).

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Türkiye'de 1 Mayıs'ı 1922'de İşçi günü olarak kutlayan ve bu günüde çalışmayan İşçilerin mensup olduğu İsyeri. 2 — Beddua - TERSİ, bir sanat yapıtının ilk sergilendiği gün. 3 — Keyifli hali anlatma sözcüğü - İzzetpaşa'da 1 Mayıs. 4 — TERSİ, sert ve geçici yel - TERSİ Stransiyum'un simgesi - Ankara'nın ilk gökdelenlerinin İlcindeki kamu kuruluşu. 5 — Bir emir - Bir Fransız erkek adı. 6 — 1 Mayıs'ın dünya İşçileri acısından birinci hedefi. 7 — Ümit etme - 1 Mayıslarda İşçi sınfının eşsemen güçlerine karşı haykırdığı slogan. 8 — Pekin yanlısı partilerin adlarına eklestirdikleri İki harf - 1 Mayıslarda İşçi sınfının üç ereçlinden biri. 9 — 1 Mayıs 1886'da Paul Lafargue ile birlikte tutuklenan, fakat Amerikan İşçi sınfının sahip olduğu sosyalist örgüt başkanı - Gönüldü - TERSİ, bir organımız. DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ: 1,2,3,4,5,6, — 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs. 7 — 1 Mayıs, 8,9,10, 11,12,13. — 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs. 15 — 1 Mayıs. 1,2,3,4,5 6 — 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs - 1 Mayıs. 7 — 1 Mayıs - 1 Mayıs. 8 — 1 Mayıs - 1 Mayıs.

DUNYA'DA 1 MAYIS

Çin'de 1 Mayıs kutlanmadı

SOVYETLER BİRLİĞİ

Güneşli bir havada binlerce İşçi ve genç ellerinde balonlar ve çiçekler olarak, 1 Mayıs bayramı nedeni ile Kızıl Meydanda düzenlenen geleneksel törene katılmıştır.

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Brejnev, yanında Polit Büro üyeleri olduğu halde Lenin'in Mozolesi üzerinden geçit resmi izlemiştir.

Kırmızı, beyaz ve mavi kıyafetleri ile kırmızı fulalarını takan Komsomol üyeleri yerel saatiyle 10.00'da ellerindeki büket leri kendilerini öpüp sarılan Sovyet liderlerine vererek tören başlamıştır.

Kızıl Meydan'da üzerinde, «Yaşasın Marksizm-Leninizm! Bütün Ülkelerin Proleterleri Birleşinizl» yazılı pankartlar asılmıştır. Alanda, Sovyetler'de yaşayan 100'den çok ulusun dillerinden 1 Mayıs sloganları yükselmiştir. Bando'nun çaldığı marşlar ve zıtem, bütün dillerde nakleen radyo ve televizyondan yayınlanmıştır.

Başka pankartlarda «Nötron Bombasına Hayır» ve «Arap ülkelerine saldırılara son verilsin» cümleleri okunmuştur.

Bir ara üzerinde «barış» yazılı yüzlerce balon havaya uçurulmuştur.

Etiyopya'da Adas Ababa'da 1 Mayıs'ı kutlama törenleri düzenlenmiştir. Törende konuşan Etiyopya askeri geçici yönetim başkanı Hatle Mariam, Etiyopya'nın devrimin kazanımlarını koruyacağını da sözlerine eklemiştir.

Isporya'da 42 yıldan buyana 1 Mayıs ilk kez olarak kutlanmıştır. Madrid'deki 1 Mayıs törenlerine 250 bin kişi, Bilbao'daki törenlere de yüzbin kişi katılmıştır. Ülkenin başka kentlerinde de kutlama gösterileri yapılmıştır.

Çin'de 1 Mayıs kutlanmamıştır. Pekin'de kutlama gösterileri yapılmamasına karşın, ülkenin bazı kentlerinde büyük çapta gösteriler olmuştur.

Japonya'daki 1 Mayıs törenlerine bir kaç milyon kişi katılmıştır. Japon İşçileri, özellikle, vergilerin azaltılması, işçilere ücretlerinin arttırılmasını istemişlerdir.

İngiltere'de 1 Mayıs, ilk kez olarak resmi tatil ilan edilmiştir.

Bütün kıtalarda emekçiler, 1 Mayıs bayramını, yürüyüşler, gösteriler ve mitingler düzenleyerek kutlamışlardır. Sosyalist ülkelerdeki kutlamalar, emperyalizme karşı, demokratik ve toplumsal ilerleme uğruna savaşanlarla dayanışma ve barış sloganları altında geçmiştir. Amerika, Kanada, İngiltere, İtalya, ve diğer kapitalist ülkelerin emekçileri, 1 Mayıs bayramını, iş, iş ücretlerine zam, ve demokratik hakların ciğnenmemesini isteyerek kutlamışlardır.

Sri Lanka: Komünist ve Sosyalist Partilerinde katılımı ile Kolombo'da 1 Mayıs gösterileri düzenlenmiştir. Törende, özellikle, Hint Okyanusu'nun bir barış bölgesine çevrilmesi istenmiş, bölgedeki ABD ve diğer emperyalist ülkelerin kaldırılması gerektiği belirtilmiştir. Gösterilerde Nötron Bombasının üretme planları protesto edilmiştir.

Peru'daki 1 Mayıs törenleri, teklerlerin diktatörlüğüne ve sömürü'daki 1 Mayıs törenleri, teklerlerin diktatörlüğüne ve sömürüye karşı gerçek bağımsızlık uğrundaki savaşının genişletilmesi sloganları altında geçmiştir.

Cezayir'deki 1 Mayıs gösterilerinde, bütün toplumun sosyalist dönüşüme sürdürülmesi belirtileri dile getirilmiş ve bu dişişikliklerleri yapmak için Cezayir emekçilerinin kararı olduğu belirtilmiştir.

Afganistan: Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'nde İsa hükümet darbesinden sonra kurulan Devrimci Konsey, 1 Mayıs nedeni ile ülkenin işçi ve emekçilerini kutlamış ve 1 Mayıs'ı İşçi bayramı ve tatil günü ilan etmiştir.

1 MAYIS DÜNYA BASININDA

Moskova Radyosu

Moskova Radyosu saat 17.00 deki Türkçe yayınında Türkiye'deki 1 Mayıs kutlamalarını böyle haber vermiştir: «... ve İşçi sınıfı ve emekçi 1 Mayıs bayramını, cemaat ramisi olarak kutluyor. İstanbul'da, DİSK ve bir çok demokratik kitle örgütü, çok kalabalık bir miting düzenlediler. Mitinge, İşçilerle birlikte, aydın örgütlerinin temsilcileri, politikacılar, bu arada iktidardaki Cumhuriyet Halk Partisi'ni temsil eden bir çok milletvekillileri katılmıştır.»

Ankara'da polislere ateş açan üç kişi yakalandı

ANKARA,

Siteler semtinde, Altındağ Emniyet Amirliğinde görevli polislerden kurulu bir ekibe ateş ederek kaçan grupton üç kişi yakalanmıştır. Yakalanan şıt dırganlardan Hüseyin Yılmaz'ın mobiliyocu, Ramazan Ceylan'ın ise elektrikçi olduğları bildirilmiştir. Yakalanan sanıkların üzerlerinde 3 adet 7,65 çapında tabanca ele geçirildiği açıklanmış, bu arada saldırganlara yardım etttiği saptanarak bıçakkı yapılan Yılmaz Turan'ın evinde de bir adet tabanca ve mermi ele geçirilmiştir. Emniyet yetkilileri bu olayla ilgili olarak Adnan Şaban ve Ali İhsan Cobanoğlu adlı kişilerinde aranmasına devam edildiğini söylemişlerdir.

Öte yandan öncekı gece saat 03.00 sularında Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Dr. Sinan Özalp'ın evinin önüne patlayıcı madde atılmıştır. Patlayıcı maddenin infilak etmesi sonucu dıaire kapısı ve evin diğer cıamları tahrip olmıştur. Olayda ölen ve yaralanan olmamıştır.

Ankara'nın Mamak semti Mis ket Mahallesinde dün sabah saat 04.00 sularında Et ve Balık Kurumunda calışan 55 yaşlarındaki Muhittin Kulaç taban ca ile öldürülmüş bir halde bulunmuştur. Olaya Cumhuriyet Savcılığının el koyduğu ve soruşturmayı sürdürdüğü ifade edilmiştir. Yetkililer olayın bir cinayetten mi, yoksa intihar olduğunun henüz saptanamadığını ancak araştırıldığını ifade etmişlerdir.

İSTANBUL

Cerrahpaşa Hastanesi önünde görev yapan Emniyet Kuvvetlerine dün akşam saat 21.00 sularında kimliği bilinmeyen kişiler tarafından açılan ateş sonucunda üç polis yaralanmıştır.

Polis olaydan sonra çevrede geniş bir operasyona girişmiştir.

Bu arada Fındıkzade'de büyük bir patlama olmuştur. Patlamada can kaybı olmamıştır.

Fatih Ormanlarında dün vücudu yanmış olan kimliği meçhul bir cesed bulunmuştur.

Bir ihbar üzerine Emniyet Kvetlerinin tarafından Fatih Ormanlarında bulunan cesedin 25-30 yaşlarında bir erkeğe ait olduğu bildirilmiştir.

KONYA

Konya'nın Cumra İlçesinde Çiçek Pasajında bulunan bir kuru temizleme atölyesine patlayıcı madde atılmıştır. Patlamada lise öğrencilerinden Şaban Özcüoğlu, Şevket Manat ve Mevlüt Kural çeşitli yerlerinden ağır şekilde yaralanarak Konya Devlet Hastanesine kaldırılmışlardır

ADANA

Karacaoğlan Caddesi üzerinde bulunan Özpolatlar Mobilya Mağazası önüne önce ki gece saat 23.30 sralarında kimlikleri belirlenemiyen kişilerce konulan bomba patlamadan etkisiz duruma getirilmiştir.

ELAZIĞ

[illegible] dükkan ve 2 ev dinamit satılmıştır. Yusuf Sarısaltık adlı şahsa ait Lise Caddesindeki bakkal dükkanına, Kasrayolları şoförü Mehmet Demir'in Üniversite semtindeki evine ve şoför Rıza Aydın'ın Yenimahalle semtindeki evine kimliği belirlenemiyen kişilerce dinamit atılmıştır.

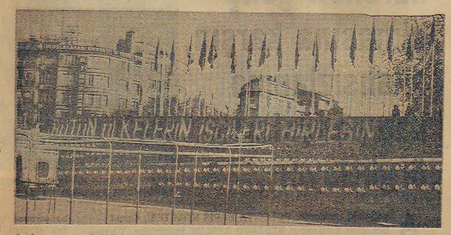

1 Mayıs günü. Sabahın erken saatlerinde 1 Mayıs Alanı. Üzerinde «Bütün ülkelerin İşçileri! Birleşin!» yazılı dev bir pankart, tüm alana hakim. Güne damgasını vurmuş. Yüzbinler bir süre sonra sırayla alana girecekler. Karaköy ve Beşiktaş'ta toplanan mahşeri kalabalık Türkiye İşçi sınıfının 1 Mayıs 78 bel-gileriyle sömürüsüz ve savaşsız bir dünyaya olan özlemi haykırıyor, kavga dolu bir neşeyle, coşkuyla, emeğin bu yüce bayram gününü kutluyor..

DİSK'in kurduğu kürsü, bu yıl, Intercontinental Otell'nin önündeydi. Çeşitli bez afişlerin birinde «1977'nin hesabı sorulacaktır» yazılıydı. Sabahın erken saatlerinde 1 Mayıs Alanı'na gelen DİSK görevlileri, kırmızı renkli güvenlik giysilerini giydiler ve görevleri başına geçtiler..

isdemir dosyası

—TMMOB raporundan—

Müteahhit firmaların bilinçli geciktirmeleri SSCB'ye yüklenmek isteniyor ama !..

-2-

isdemir'e müşavir firma olarak bir emperyalist tekelci firma seçiliyor

★ JOHN MILES AND PARTNERS MÜŞAVİRLİK - MÜHENDİSLİK FİRMASI, ÇOK ULUSLU DEMİR - ÇELİK TEKELİ UNİTED STATES STEEL COMPANY'YE HİZMET ETMİŞTİR. MÜŞAVİR FİRMASININ KASITLI YANLIŞ ÖNERME VE YÖNLENDİRMELERİ NEDENİYLE TESİS İÇİN GEREKLİ HAMMADDELERİN YERLİ ÜRETİMİ YETERLİ DÜZEYDE PLANLANMAMIŞ, DOĞAN AÇIK EMPERYALİST METROPOLLERDEN İTHALATLA KARŞILANMIŞ VE BÖYLECE MİLYARLAR YURTDIŞINA ÖDENMİŞTİR.

İlk bakışta, çokuluslu tekellerin ve onların yerli ortaklarının değil, sosyalist bir ülkenin kredi ve teknik yardımıyla gerçekleşen bu tesisin kuruluşunda, ülkemizde geçerli olan işlerliğin dışına çıkıldığı, değişik bir yöntem izlendiği sanılabilir. Ancak daha ilk günden başlayarak, içinde yaşadığımız sistemin geçerli olan ilişkileri ve yerleşmiş yöntemler belirleyici olmaya başlamıştır. Bunun ilk örneği, çokuluslu tekellerin uzantısı bir İngiliz firmasının müşavir firma olarak seçilmesidir. Böylece, tek noloji ve kredi sosyalist bir ülkeden sağlanırken, yatırım la ilgili tüm denetim «John Miles and Partners» adlı İngiliz firmasına verilmiştir. Proje ile ilgili tüm seçenekleri, kullanılacak ilkeler, ülke koşullarına ve amaca uygun seçenekleri saptanması ve projenin gereği gibi yürütülmesinin denetimi; ülkemizde yerli teknik güç bir kenara itilerek, emperyalist çokuluslu tekellere bırakılmıştır.

Bu tür tesislerin kuruluşun da, yabancı müşavir firmalarla çalışma alışkanlığı, ülkemizde daha eskilere uzanan bir gelenektir. Bu firmalar, yetkesi ürüne gelecek yıllarda duyulacak gereksinme üzerine tahminler yapar, kurulacak tesisin kapasitesini, kuruluş yerini, seçilecek teknolojiyi saptarlar. Ancak bu değerlendirmelerde her zaman büyük tutarsızlıklara düşüldüğü, derlenen bilgilerin kasıtlı olarak çarpıtıldığı bilinmektedir. Örneğin Koppers Şirketi tarafından Ereğli Demir-Çelik Tesislerinin genişletilmesi için hazırlanan raporda ilerideki yıllarda yassı ürünlere duyulacak istem konusunda ileri sürülen rakamların çok düşük tutulduğu, daha sonra yurtiçinde hazırlanan birkaç raporda birden ortaya konmuştur. Aynı biçimde John Miles firmasının da İSDEMİR için kapasite çakamlarını düşük tuttuğu bilinmektedir. Firma, Ekim 1967 de hazırladığı raporda, adı geçen tesisin toplam kapasitesini 14 milyar ton/yıl olarak belirliyordu. Oysa daha sonra toplam kapasite 4 milyon ton/yıl'a ve özgün 6 milyon ton/yıl'a çıkarılmıştır.

JOHN MILES FİRMASININ ENGELLEMELER.

John Miles firması kapasiteyi düşük tutarak, ülke içinde demir-çelik sanayiinin gelişmesini frenlemeye çalışırken, yer seçimi konusunda da tüm denetimi eline geçiriyordu. Firma, Türkiye'nin 22 ayrı yerinde hammadde ve ulaşım olanakları yolundan araştırma yapmış, sonunda Iskenderun'da karar alınmıştı. Daha sonra, kuruluş yeri için yapılan bu seçim, birçok eleştirilere hedef olmuştur.

Bugün ülke içinde taşkömürü üretimi yetersiz olduğundan, taşkömürünün ithamamı ithal edilmektedir. De miryolu olanaklarının yetersizliği nedeniyle, cevher taşımacılığı da önemli bi;ide kısıntıya uğramaktadır. Böylece, yabancı müşavir firmanın yurtiçinden kolüt re demir cevheri sağlanması yo lundaki ausun etdiğ[illegible]den sonra, bugün kömür gibi demir cevherinin de yurtdışından sağlanması olgusu gündeme gelmiştir.

İşletme yetkilileri, 1976 yılı içinde Divriği'nden taşınan cevherin programa göre ancak % 33 oranında gerçekleşebildiğini açıklamaktadırlar. Ayrıca, demiryolu olanakl[illegible] (özellikle yeni diesel lokomotif ve otomatik vagonlar sağlanmaması) durumunda cevherin ithal yoluyla karşılanması gerekeceğini belirtmektedirler. (Kaynak: İSDEMİR Faaliyet Raporu, 1976, s. 10).

John Miles and Partners müşavirlik-mühendislik firması, bütün bu çalışma arıyla, bir alt-kuruluşu olduğu çokuluslu demir-çelik tekeli United States Steel Company'ye hizmet etmiştir. Müşavir firmanın kasıtlı yanlış önerme ve yönlendirmeleri nedeniyle, tesis için gerekli hammaddelerin (demir cevheri ve taşkömürü) yerli üretimi; yeterli düzeyde planlanmamış, doğan açık emperyalist metropollerden ithalatla karşılanmış ve böylece milyarlar yurtdışına ödenmiştir. Yine, talep tahmin lerinin yetersizliği, ilk kuruluş kapasitesinin daha sonra artırılmasını zorunlu kılmıştır.

İSDEMİR'I sabote etmeye yönelik çabalar bunlardan ibaret değildir; kömür ithalatındaki yolsuzluklar unutulmamalıdır.

YAPIMI GEÇİKEN TESİSLER VE «KÖŞEYİ DÖNEN» FİRMALAR

Ülkemizde devlet işletmelerinin temel işlevlerinden biri rinin; özel sektörün gereksinme duyduğu hammadde ve ara malları düşük fiyatlarla sağlamak, gerekirse maliyetinin de altında satarak özel sektörü fon aktarmak ve böylece kapitalist üretim ilişkilerinin, önemli darboğazlarına girmeden, sürdürülmesini sağlamak olduğu bilinmektedir. Özel sektöre fon aktarmanın bir başka yöntemi de yatırım döneminde ortaya çık maktadır. Devlet yatırımları çeşitli firmalar için önemli bir kazanç alanıdır. Bu tür büyük yatırımların inşaat ve montaj İşleri, bölüm-bölüm ihale edilmektedir. Kimi bir çırpıda ortaya çıkan, kısa gecede kurulup ihaleye giren müteahhit firmalar ihaleleri paylaşmaktadırlar. Sonunda, İşler tasahhüt edilen sürede bitirilemektede, defalarca süre uzatımına karşın İşler yarım bırakılmakta, ancak firmalar süre uzatımlarında yanılı tarife üzerinden ödeneklerini almakta ve gönüldeyimi ile «köşeyi dönmektedirler.»

İSDEMİR'de bu konuda ilginç bir İşlerlik kurulmamıştır. İhalelerle, genellikle tekelleşmiş üst düzeyde bir dizi firma girmektedir. Bu firmalar rekabetli de ortadan kaldırarak, resmi birim fiyatlarının çok üstündeki fiyatlarla ihaleleri paylaşmışlardır. Daha sonra, bu firmalar kimi İşleri düşük fiyatlara, taşaron niteliğinde küçük firmalara yaptırmışlardır. Böylece İşçiş geçmiş irili ufaklı birçok firma da devreye girmiştir.

İhaleleri yüksek fiyatlarla kapatan müteahhitlerin çoğunluğu yüklümü aldıkları İşleri anlaşma sürecinde tamamlamamaktadırlar. Bu firmalar İşlerin gecikmesinden ötürü İş güçlünden ve teknik donanımdan yoksundur. Ancak firmalara her karesinde süre uzatımı tanınmış, ayrıca uygulanan fiyatlandırma yöntemi ile de gecikmeler adeta ödüllendirilmiştir. Kimi firmalar, aldıkları İşin ağır tonaj tutan bölümünü tamamladıktan sonra hassas İşçilik ve zaman isteyen bölümünü yapmadan İşi tarfiye yoluna gitmişler, kimi firmalar ise İşi bıraktıktan bir süre sonra aynı İşlerin ihalelerini daha da yüksek fiyatlara almışlardır. Müessesenin kontrol mekanizmasında yeralan ve müteahhit firmalarla ilgili bu İşlerliğe karşı çıkan birçok teknik eleman ise yöneticilerin baskı ve kıyımına uğramışlardır.

Müteahhit firmalar, özellikle teknolojik montaj İşlerini, birçok kez yinelenen süre uzatımına karşın bitirremişlerdir. Bu İşler 1972 bünyesindeki «Karabük Tevsiat Montaj Ekibi» tarafından tamamlanmıştır. Tesisin pekçok bölümlerinde, gecikmeler iki, üç yıl bulmıştır.

Durum böyle iken, sorumluluğu üzerlerinden atmak isteyen İşçiler, gecikmenin nedenini SSCB'den gelecek makina-donatımın geciktirmesine bağlamışlardır. Oysa eldeki veriler, önemli bir malzeme gecikmesinin sözconusu olmadığını belgelemektedir.

Kuruluş kapasitesi olan 1.1 milyon ton/yıl kapasite için SSCB'den gelmesi gereken toplam malzeme şöyledir:

350.000 ton malzeme
114.000 ton prosesi alıpmanı
108.000 ton çelik konstrükcsiyon.
572.000 ton TOPLAM

(Kaynak: İSDEMİR Eğitim Müdürlüğü Yayını, Temmuz 1973)

Müessese kayıtlarına göre 4.6.1970 ile 31.12.1978 tarihleri arasında toplam 155 parti ha linde SSCB'den gelen malzeme ve ekipmanın toplamı 564.000 tondur. Görüldüğü gibi 1973 yılı sonunda, gerçekten öngörülen malzeme inkıtarının tamamına yakını gelmiştir. Bu veriler gecikmenin malzeme sevkiyatındaki gecikmeden kaynaklanmadığını vurgulamaktadır.

Tesislerin planlanması ile ilgili tüm stratejik kararlar, bir İngiliz firmasına, yapım ve montaj İşleri ise bıl: dini müteahhit firmaya bırakılmış ve sonunda yukarıda 'ızlediğimiz tablo ortaya çıkmıştır. Bu İşte kazananlar belliidir. Faturayı ise kimler ödeyecektir; bir de bunu görmek gerekmektedir.

YARIN:

FAŞİST İŞGAL BİR YILDA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

yanlış duran

UZUN HİKAYE

yazan KEMAL AYDIN

-38-

Hava birkaç gün soğuk gitti. Sonra güneş, bulutların korkunç karanlıkları arkasında kayboldu. Sonra kar yağmağa başladı. Kar diz boyu yağdıktan sonra dindi. Sokaklar, evler, çevre dağlar, lekesiz ama sade bir güzellik ede[illegible]

Kırılı yaldızlanmış güneli gündüzü. Güneşsiz, yumuşak, ılık bir gündü. Hidayet'in terzi dükkanının önündeki meydana on kadar bir kalabalık toplanmış konuşuyorlar. Laf Sahtekâr Ahmed'in ağzında:

«Bu sene,» diyor. Sahtekâr Ahmet, «kış iyi başladı. Böyle ılık başlayan, toprağı doya doya ıslatan kışın yazı da iyi gelir... Yok kış kurak gider, don devam edecek, işte o zaman yaz kurak, verimsiz kötü gelecek demektir.»

Ötekiler de onu destekler bir tavırla:

«Evet,» diyorlardı, «bu sene yıl iyi başladı.»

«Maşallah maşallah iyi...»

«Baharı da iyi gelirse...»

Terzi Hidayet'in kafası, küçük bir çocuk, kapının önüne üç ayaklı bir mankal koymuş. Üstünde ağır bir ütü duruyor, çocuk mankalın içindeki kömürü elindeki tahta parçasıyla durmadan salıyor. Oralar duman içinde. İçerden kesik kesik makine sıkıntısı geliyor, durup durup yine başlıyordu.

Duran, topluluğun yanından, kulaklarını oraya vererek geçti. Az ilerden sağa kırıp eami helasına girdi. Kendisinin iyiden gizlide, tenhada olduğunu anlayınca:

«Dur sen Sahtekâr Ahmet,» dedi, «yılın iyiliğini köttülüğünü şimdi sana göstereyim.»

Yalp yalp eden bıçağı cebinden çıkardı, bir göz attı. Bıçak epeyce uzundu:

«Hepsini sokacağım, mina koduğumun Sahtekâr'ına. Dur sen, yılın iyiliğini göstereyim sana! Hepsini sokarsam ölür! O zaman? Mahpusane? Çocuklarım... Fıçta kıyamette hasta avradımı... Ne yapacaklar? Yok yok! Köküne kadar sokacağım, ölmeli bu gavur! Sonrası mı? Sonrası ne olursa olsun.»

İlk defadır yüreği hızlı gizli çarpmağa başladı. Bıçağı sol koluna, cekedinin yeninə soktu, dışarı çıktı. Kalabalığa ağır, sinsi sinsi yanaştı. Kalabalık biraz daha çoğalmıştı. Bir ara İmrohor da gözüne çaldı. Mankâldan çıkan yeğin dumanın arasından İyice baktı o. Buna biraz daha sevindi; kendi kendine biraz daha yüreklendi. Dominki gözüne kestirdiği boşluk daha pek kapanmamış, rahat yanaşılırdı:

«Tamam, şuradan yanaşırım, bir bir daha, bir bir daha... Gücüm yetmezse,» diye geçirdi İçinden. Gücünün yetmeyivereceğini getirdi gözünün önüne: «Bir de ölmeyiverirse İşte o zaman Aptulla'ya ettiğini eder. Kılı yumruğunu başına vurur!..»

Aynı yerde fazla durduğunun farkına vardı. Alabildiğine heyecanla dumanın berisinden ileri yürüdü, hemen geri döndü. Karışık düşünceler kafasından şerit halinde hızla geçiyordu:

«Vurur beynini dağıtır! Dağıtamaz, İmrohor bana arka çıkar. Dağıtsın... Böyle beyin bütün duracağına dağılsın daha iyi. En İyisi bıçağı çok sert kakmak! Tam boşboğrüne!.. Bir daha, bir daha. Bir düştümü kalırmam onu, imkansız kaldırmam...»

Yanaştı yanaştı, çok az daha yanaştı. Artık fazla bir mesafe kalmamıştı. Bıçağı hazırlıyordu. Kendisini toplayıp avına sıçrayacaktı ki aksilik, tam o sırada yukardan evlerin birinin önünden bir gürültü koptu. Birisi evinin önüne dökülmüş:

(DEVAM EDECEK)

tırmık

AYDIN ENGİN

Denektaşı

Biz bu yazıyı 2 Mayıs sabahı okuyacaksınız. Ama bir günlük gazetenin can alıcı teknik zorunlukları yüzünden bu yazı 30 Nisan akşamı yazılıyor.

Yarın (yani bu yazıyı yazdığımız güne göre: yarın) 1 Mayıs.

Sözü gevelemeyelim. Biz bu yazıyı yazarken 1 Mayıs henüz başlamadı. Siz bu yazıyı okarken, 1 Mayıs kutlandı.

Eski babaili geleneklerine göre, böyle durumlarda, sanki 1 Mayıs kutlanmış, olmuş bitmiş gibi yazılar yazılır. Yazar İçi kof, görünüşü portak cümlelerle, mesleki deyimle söylersek, «hamasat» ile bir yazı döktürür. Mesleki hünerinin elverdiğince gaf yapmamaya çalışır.

Örneğin:

— Görkemli yürüyüşün başladığı saat 10 sralarında Beşiktaş'tan Yıldız'a tırmanan yokuş gözalabildiğine insan selleri, renkli flamalarla donanmıştı... demiz. Saati söylemenin sakıncalarını bilir. O yüzden «yürüyüş başladığı sralarda...» gibisinden yuvarlak tanımlarla geçiştirir...

Gel gör ki, ne bizim, bu tür gazetecilliğe yatkınlığımız var; ne de bu tür gazetecilliğe saygımız.

Ve bizim 1 Mayıs 1978 üstüne diyeceğimiz, İlle de dünü (İlle göre yarını) görmemize bağlı da değil.

1 Mayıs 1978 bir denektaşı oldu. Sırlar 1 Mayıs'tan bir kaç gün önce İyice belli oldu dünkü.

Kim İşçi sınıfından yanadır, kim İşçi sınıfının düşmanlarıyla saf tutmuştur?

Kim demokrasiden, İlerlemeden yanadır, kim gericilik güçlerinin İçindedir yada İçine düşmüştür?

Bu sorukarın cevabı 1 Mayıs 78 gelmeden ayan beyan oldu.

Bu yözden bir denektaşı oldu 1 Mayıs 1978.

Gelişen kapitalizme karşı, sınıf güdüleriyle kurtuluş yolu arayan küçük burjuva milliyetçilerinin, 1968'lerde Marksizm-Leninizm'in çevresinde dolandıkten sonra hızla maoizme kapıldındıklarını ve sonunda gerçek bir «gerçeklik» gücü olarak kendilerini tanımladıklarını gördük.

1 Mayıs 78'e katılmama çağrıları yayınlanarak bu tanımlamaya kesiklik, kesiklik kazandırdılar. İşçi sınıfının yolundan, bir daha dönmemcesiyle ayrıldıklarını, artık kendilerine bile kanıtladılar.

Bir başka eliyzsi klik ve doğmuş sosyalist (i) parti de kendini çoğa vurdu: Aybar'ın partisi...

Maocu partinin 1 Mayıs törenine alınmayışını kendince kınadı ve «ben de katılmayacam» dedi.

Pek de İyi ettı. Akla karanırs, İşçi sınıfından yana olanlarla, olmayanların ayrışmasına karınca kararınca katkıda bulundu.

Maoizmi daha kavrayamayacak kadar yürekler acısı bir ideolojik fukarılık İçinde çırpınan, «halkın tefarruatı» ortak paydası ile adandırılan maocu-maceracı gruplara maskelerini çıkma 1 Mayıs 77'de ayan beyan olmuştu. O yüzden onlar üstüne bugün diyecek bir şeyimiz yok.

Geleline 1 Mayıs 78 sabahı 1 Mayıs Alanı'nda buluşmadık. Dün bu gazetenin birinci sayfasında, TKP Genel Sekreteri İ.Bilen'in bir mesajı yayınlandı. Mesajın dikkatle okunması kaydıyla hemen farkedilecek bir vurgusu var: